

2020
YILLIK RAPOR

YILLIK RAPOR 2020

REKABET KURUMU

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9
Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA
Tel: (312) 291 44 44 - 291 40 00 • Faks: (312) 266 79 20
www.rekabet.gov.tr
Yayın No: 367

Bu yayının her hakkı Rekabet Kurumuna aittir.
Gerçek ve tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Baskı Yeri ve Tarihi
Mart 2021 / Ankara

Tasarım ve Baskı
Tek Ses Ofset Matbaacılık Yayıncılık Org. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Cad. Kültür İş Hanı No: 7 / 11 - 60 İskitler/ANKARA
Tel: (312) 341 66 19 • teksesofset@gmail.com • www.teksesofset.com

REKABET KURULU

Rekabet Kurulu Üyeleri (Soldan Sağa)

Kurul Üyesi : Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Kurul Üyesi : Şükran KODALAK

II. Başkan : Arslan NARİN

Kurul Üyesi : Ahmet ALGAN

Başkan : Birol KÜLE

Kurul Üyesi : Ayşe ERGEZEN

BAŞKAN'IN SUNUŞU	7
1. GENEL BİLGİLER	14
1.1. Misyon ve Vizyon.....	14
1.2. Rekabet Kurumunun Ülke Ekonomisi İçin Önemi	15
1.3. Çalışma İlkeleri.....	18
1.4. Görevler, Yetkiler ve Sorumluluklar.....	19
1.5. Kuruma İlişkin Bilgiler.....	20
2. AMAÇLAR ve ÖNCELİKLER	24
2.1. Amaçlar ve Hedefler.....	24
2.2. Temel Politikalar ve Öncelikler	25
3. YILLIK FAALİYETLER	28
3.1. Rekabet İhlalleri.....	28
3.2. Muafiyet/Menfi Tespit.....	37
3.3. Birleşme ve Devralma.....	39
3.4. Son Beş Yıla İlişkin İstatistik Bilgiler	46
3.5. Eğitim ve Staj Faaliyetleri.....	58
3.6. Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri.....	59
3.7. Düzenleme Faaliyetleri.....	62
3.8. Ekonomik Analiz ve Araştırma Faaliyetleri	63
3.9. Bilişim Teknolojileri Kapsamındaki Faaliyetler	65
3.10. Uluslararası İlişkiler Faaliyetleri.....	66
3.11. Rekabet Savunuculuğu ve Kurumsal İlişkiler Kapsamındaki Faaliyetler	68
3.12. Yayınlar	74
3.13. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler	74
3.14. Stratejik Plan Performans İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri	75
3.15. Diğer Faaliyetler	76
4. GENEL DEĞERLENDİRME	80
5. KURUMSAL KABİLİYETİN ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	84
5.1. Güçlü Yanlar	84
5.2. Geliştirmeye Açık Yanlar	84
5.3. Fırsatlar	84
5.4. Tehditler.....	84
6. ÖNERİLER ve TEDBİRLER	86

ŞEKİLLER

Şekil 1 : Rekabet Otoritelerinin Ekonomik Büyümeye Katkısı	16
Şekil 2 : Organizasyon Şeması	21

TABLolar

Tablo 1 : Amaçlar ve Hedefler.....	24
Tablo 2 : Para Cezaları	53
Tablo 3 : Kanun'un 4. ve 6. Maddesi Kapsamında Verilen Para Cezaları.....	54
Tablo 4 : Yatay ve Dikey Anlaşmaların İncelendiği Dosyalar Kapsamında Verilen Para Cezaları	55
Tablo 5 : Eğitim ve Staj Etkinlikleri	59
Tablo 6 : 1997-2020 Yılları Arasında Kurum Lehine ve Aleyhine Açılan Davalar Listesi	60
Tablo 7 : 2020 Yılında Kurul Kararlarına Karşı Açılan Davalar Listesi	61
Tablo 8 : 2016-2020 Yıllarında Sonuçlanan Davaların Sonuçlarına Göre Dağılımı	61
Tablo 9 : E-Devlet Başvuru Portalı İstatistikleri	65
Tablo 10 : 2020 Yılında Başlatılan/Devam Eden Sektör İncelemeleri	69
Tablo 11 : Düzenlenen Sempozyum, Konferans, Panel ve Toplantılar	70
Tablo 12 : Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler	74

GRAFİKLER

Grafik 1 : Sonuçlandırılan Dosyalar	46
Grafik 2 : Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Sonuçlandırılan Dosyalar	47
Grafik 3 : Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yatay ve Dikey Anlaşmalar	48
Grafik 4 : Sonuçlandırılan Menfi Tespit Dosyaları.....	48
Grafik 5 : Sonuçlandırılan Muafiyet Dosyaları	49
Grafik 6 : Sonuçlandırılan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyaları.....	50
Grafik 7 : Karara Bağlanan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyalarının Sonuçları	51
Grafik 8 : Re'sen İncelenen Dosyaların Dağılımı	52

Birol KÜLE
Rekabet Kurulu Başkanı

BAŞKAN'IN SUNUŞU

Geride bıraktığımız yıl hepimizin bildiği gibi ortaya çıkmasından kısa zaman sonra küresel bir sağlık krizine dönüşen Covid-19 salgını ile mücadelenin tüm toplumların birincil önceliği olduğu; sebep olduğu belirsizlikler ve iktisadi faaliyetlerin yavaşlaması bakımından Büyük Buhran ve II. Dünya Savaşı ile mukayese edilen bir sınavla geçmiştir.

Şüphesiz sınavın önemli bir parçası da piyasalara duyulan güvenin, rekabet-dinamizm-refah bağlantısının muhafazası için kurumsal çabaların artırılması olmuştur. Bu bağlamda, Rekabet Kurumu olarak sürecin en başından itibaren tüm piyasalar dikkatle izlenmiş, tüketiciler ve diğer piyasa aktörlerinden Kurumumuza ulaşan yoğun şikâyetler ivedilikle değerlendirilmiş, aksaklıklara zamanlı bir şekilde müdahale edilmiş ve tüm piyasaların sağlıklı işlemesi için hukuki tedbirler ve rekabet savunuculuğu araçları harekete geçirilmiştir. Toplumsal sınavların en müspet tarafı iyi bir öğretici olması niteliğidir. Kurumumuz da bu süreçte tüm personeli ile mesai mefhumu gözetmeden her alanda yüksek performans göstererek piyasaları ve rekabet hukukunu ileriye taşımış, muhtemel yeni zorlukların ve risklerin en az hasarla yönetilmesi için kapasitesini yükseltmiştir.

Süreçte Kurumumuzun yoğunlaştığı piyasaların başında takdir edileceği üzere organize perakende, e-ticaret, gıda, ev temizliği ürünleri, tıbbi ve koruyucu maske ve el dezenfektanı gibi salgınla birlikte talebi artan kişisel hijyen ürünleri gelmiştir. Diğer taraftan Kurumumuz herhangi bir şekilde faaliyetlerine ara vermemiş; önaraştırma ve soruşturmaları, birleşme/devralma işlemlerini ve muafiyet başvurularını herhangi bir aksaklık söz konusu olmadan karara bağlamaya devam etmiştir. Geçtiğimiz yılın etkin bir rekabet politikası uygulanması bakımından en önemli gelişmesi ise yapılan birincil ve ikincil düzenleme reformları olmuştur. Kurumumuz, etkin piyasaların yalnızca hukuki yaptırımlarla başarılacak bir olgu olmadığının bilinciyle yürüttüğü sektör araştırmalarına da ara vermemiş ve bunlardan biri olan "Hızlı Tüketim Perakendeciliği Sektör İncelemesi Ön Raporu"nu halen devam eden perakende ticaret mevzuat çalışmalarına katkı sağlaması amacıyla kamuoyuyla paylaşmıştır. Bahse konu sektör incelemesinin nihai raporunun yanında bu yılın ilk yarısında e-ticaret, dijitalleşme ve yaş meyve-sebze piyasalarına dair sektör incelemelerini de iyi işleyen piyasalarla toplumsal refaha en fazla katkının sağlanması amacıyla kamuoyu ile paylaşacağız.

Son bir yıla dair bu genel çerçeveden sonra faaliyetlerimize daha yakından baktığımızda, öncelikle rekabet hukukunun iktisadi ve teknolojik gelişmelere adapte olması ve Avrupa Birliği uygulamalarına da uyum sağlanması maksadıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da kapsamlı değişiklik öngören 7246 sayılı Kanun, 24 Haziran 2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda ülkemiz rekabet hukuku rejimine kazandırılan hukuki araç ve mekanizmaların başında taahhüt, uzlaşma ve rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan davranışlara ilişkin *de minimis* müesseseleri gelmektedir. Rekabet hukuku araçlarının idari olarak daha verimli kullanılması, kaynakların en

fazla çıktı alınacak hususlara tahsisi, muhtemel ihlal ve piyasa aksaklıklarının en kısa sürede ve en elverişli şekilde çözülmesini amaçlayan bu müesseselerin ikincil mevzuat çalışmaları da katılımcı bir anlayışla devam etmektedir. Kanuni reformumuzun bir diğer önemli bileşeni birleşme/devralma işlemlerinde rekabet hukuku risklerinin öngörülebilirlikle ve noksansız test edilmesine imkân sağlamak adına yapılan değişikliktir. Bu bağlamda, ilgili piyasalarda hakim duruma gelinmeden de tek taraflı ve/veya koordinasyon doğurucu etkilerle rekabetin bozulup bozulmayacağını test edecek yaklaşım rejimimize kazandırılmıştır. Muhtemel ihlallerin tespit ve ıslahı bakımından kritik önemi haiz dijital delil yetki düzenlemesi de geçtiğimiz yıl tamamlanmıştır.

Rekabet Kurulu Kararları'nın kısa bir görünümüne baktığımızda ise toplam 319 adet dosyanın sonuçlandırıldığı, konuları itibarıyla dağılımına bakıldığında ise sonuçlanan dosyaların 65 adedinin rekabet ihlallerine, 34 adedinin muafiyet/menfi tespit başvurularına, 220 adedinin ise birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu dağılım 2019 yılı ile karşılaştırmalı olarak ele alındığında rekabet ihlali dosyalarının sayısının 69'dan 65'e, menfi tespit/muafiyet dosyalarının sayısının 35'ten 34'e gerilediği, birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin dosya sayısının ise 208'den 220'ye çıktığı görülmektedir.

2020 yılında soruşturmaya en çok konu olan sektörler kimya ve madencilik; makine endüstrisi; lojistik, depolama ve posta; sağlık hizmetleri ile bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörleri olmuştur. Bu beş ana sektörün Rekabet Kurulunun 2020 yılında karara bağladığı soruşturma dosyaları içindeki payı yaklaşık %59'dur.

2020 yılı içerisinde neticelendirilen dosyalar bağlamında teşebbüslere rekabet ihlalinde buldukları tespitiyle Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca toplam 1.964.045.143 TL idari para cezası verilmiştir. Teşebbüslere verilen bu para cezasının 1.656.837.739 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 4. maddesinin ihlali nedeniyle, 307.207.404 TL tutarındaki kısmı ise Kanun'un 6. maddesinin ihlali nedeniyle verilmiştir. Ayrıca 2020 yılında bilgi isteme ve/veya yerinde incelemede yanlış ya da yanıltıcı bilgi verilmesi nedeniyle Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 61.468.770 TL ve yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle 2.550.980 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 16. maddesinin ilk fıkrasının (d) bendi uyarınca olmak üzere toplam 64.019.750 TL idari para cezası verilmiştir.

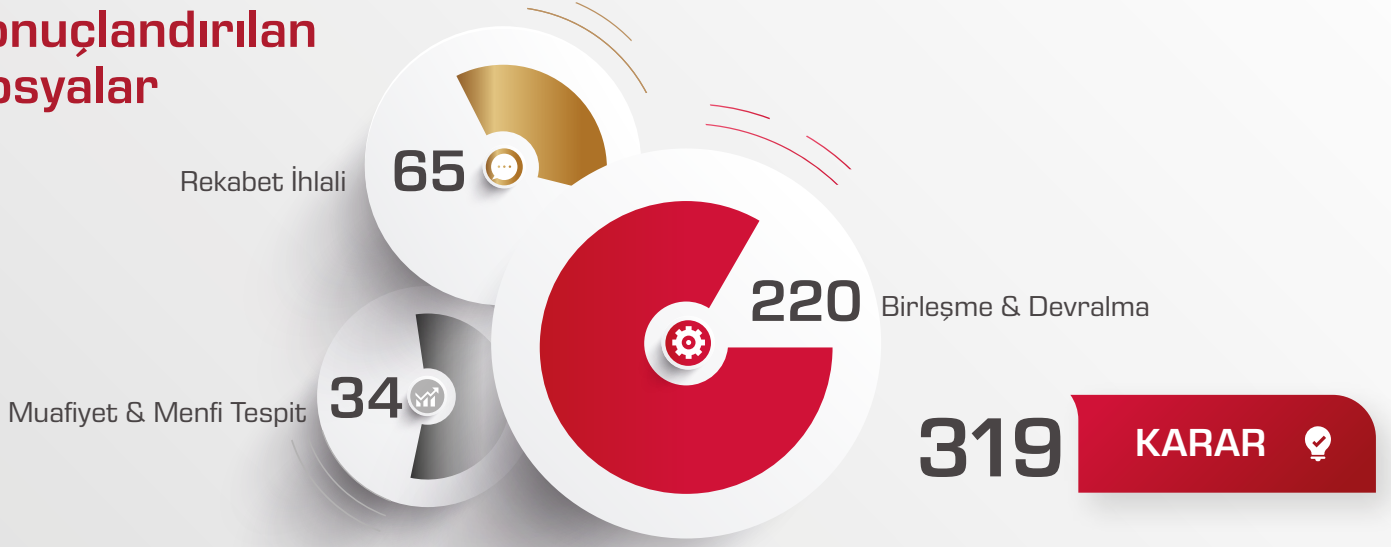
Tüm paydaşlarımızı –en başta tüketicilerimizi- piyasaların yalnızca normal zamanlarda değil; risk ve zorlukların hayatın her alanına nüfuz ettiği zamanlarda da toplumsal refaktan ödün verilmeden işlemlerini sağlamak için var gücümüzle çalıştığımızı temin eder, 2021'de faaliyetlerimizle geleceğe ışık tutarak ülkemizde ve küresel boyutta daha pozitif gelişmelere güçlü adımlarla yürüyeceğimizi belirtmek isterim.

SAYILARLA 2020

Sonuçlandırılan Dosyalar

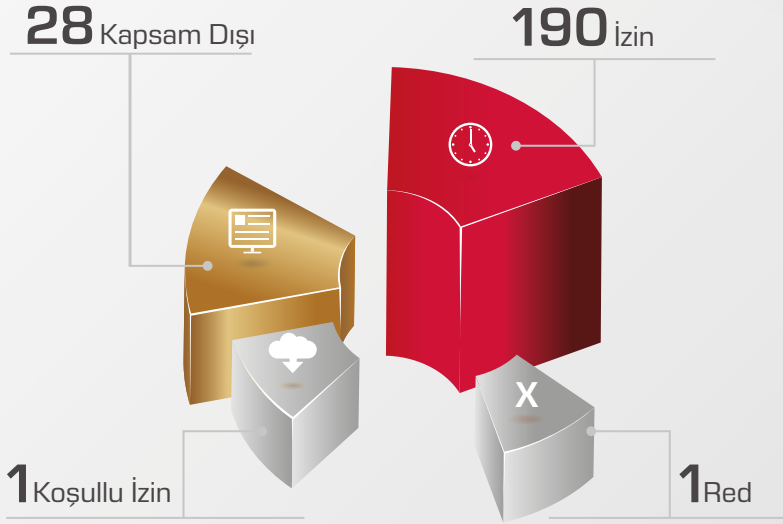
Soruşturmalar

Soruşturmaların Sektörel Dağılımı (İlk beş sektör)

2019-2020 Yıllarındaki Kararların
**Tüketici
Faydasına**
Tahmini Katkısı

**Birleşme &
Devralma**

220 BİLDİRİLEN İŞLEM

**Birleşme & Devralma
Kararlarının Sektörel Dağılımı**
(İlk altı sektör)

GENEL BİLGİLER

1. GENEL BİLGİLER

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 167. maddesi devlete; "para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri" alma; "piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi" önleme görev ve sorumluluğunu yüklemiştir. İşte bu Anayasal temele dayanarak, ekonomik etkinliğe dayalı rekabetçi piyasa düzeninin tesisi, korunması ve geliştirilmesi suretiyle başta tüketici refahının ve toplumsal refahın artmasına hizmet edecek olan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) 13.12.1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun çerçevesinde teşkilatlanmasını tamamlayan Rekabet Kurumu (Kurum), 05.11.1997 tarihi itibarıyla fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

Ekonomik hayatın dinamikliği, uygulama sürecinde kazanılan tecrübe ve birikimler ile dünyadaki ve özellikle Avrupa Birliği'ndeki (AB) gelişmeler, rekabet hukukuna ilişkin mevzuatın sürekli bir şekilde gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Bu çerçevede, yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar geçen 26 yıllık sürede 4054 sayılı Kanun'da 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2011, 2012, 2018 ve 2020 yıllarında olmak üzere çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bunun yanı sıra, Rekabet Kurulu (Kurul) da, bu süreçte Kanun'un uygulanmasına ilişkin çok sayıda ikincil düzenleme yayımlamış ve mevcut ikincil düzenlemelerde değişiklikler yapmıştır.

1.1. Misyon ve Vizyon

Kurumun misyonu, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engellemek, tüketici faydasını artırmak, piyasa mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işlemesine katkı sağlamak, uluslararası rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunmak, giriş engellerini azaltarak yatırım ortamının sağlıklı işlemesini temin etmektir.

Bu misyon doğrultusunda;

- Rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları, hâkim durumun kötüye kullanılmasını ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralmaları önlemek üzere piyasaları izlemek, düzenlemek ve denetlemek,
- Rekabet kültürünü yaygınlaştırmak ve kamu kararlarının ve eylemlerinin rekabetçi anlayışa göre oluşturulması için gereken tasarruflarda bulunmak,
- Rekabet hukukuna, iktisadına ve politikasına ilişkin araştırmalar yapmak, politika geliştirmek ve makroekonomik politikaların oluşmasına rekabet politikası yönüyle katkıda bulunmak

amaçlanmaktadır.

Kurum, bu amaçları gerçekleştirmek için düzenleme ve denetleme, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme faaliyetlerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Kurumun geleceğe ilişkin vizyonu, sürdürülebilir büyümeyi ve kalkınmayı destekleyen; yeniliği, çeşitliliği, verimliliği, kaliteyi en üst seviyeye ulaştıran; yaygın bir rekabet kültürünü teşvik eden; işleyebilir bir rekabet ortamı oluşturan ve bu kapsamda fikrî, iktisadi ve idari katkı sağlayan; uluslararası platformlarda da etkin bir kurum olmaktır.

1.2. Rekabet Kurumunun Ülke Ekonomisi İçin Önemi

Piyasa ekonomisinin etkin işleyebilmesi bakımından rekabet, stratejik ve merkezi bir konumdadır. Covid-19 salgını gibi beklenmedik arz ve talep şoklarının ekonomideki olumsuz etkilerini azaltmada rekabet kurumları önemli rol oynamaktadırlar. Rekabet, temel malların istikrarlı bir şekilde ülke içinde dağıtılmasına yardımcı olmaktadır. Nitekim salgın hastalık, olumsuz hava şartları veya çatışmaların ortaya çıkardığı şoklar, tedarik zincirlerinde kopmalara neden olurken, rekabetin yoğun olduğu ekonomilerin kesintilere ve fiyat şoklarına maruz kalma

olasılığı çok daha düşüktür. Salgında, sağlık sektöründe görüldüğü gibi, rekabetin yeniliği ve ürün çeşitliliğini teşvik edici rolü tüketicilerin arz ve talep şoklarından daha az etkilenmesini sağlamaktadır. Covid-19 sürecinde, hükümetlerin toplam talebi artırmaya yönelik uyguladığı maliye politikaları, ürün piyasalarının rekabetçi olduğu ekonomilerde çok daha etkin sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Rekabet otoritelerinin savunuculuk rolleri de, teşvik paketlerinin piyasa yapısı üzerindeki olumsuz etkilerini minimize etmede önemli rol oynamaktadır.

Ekonomik Büyüme

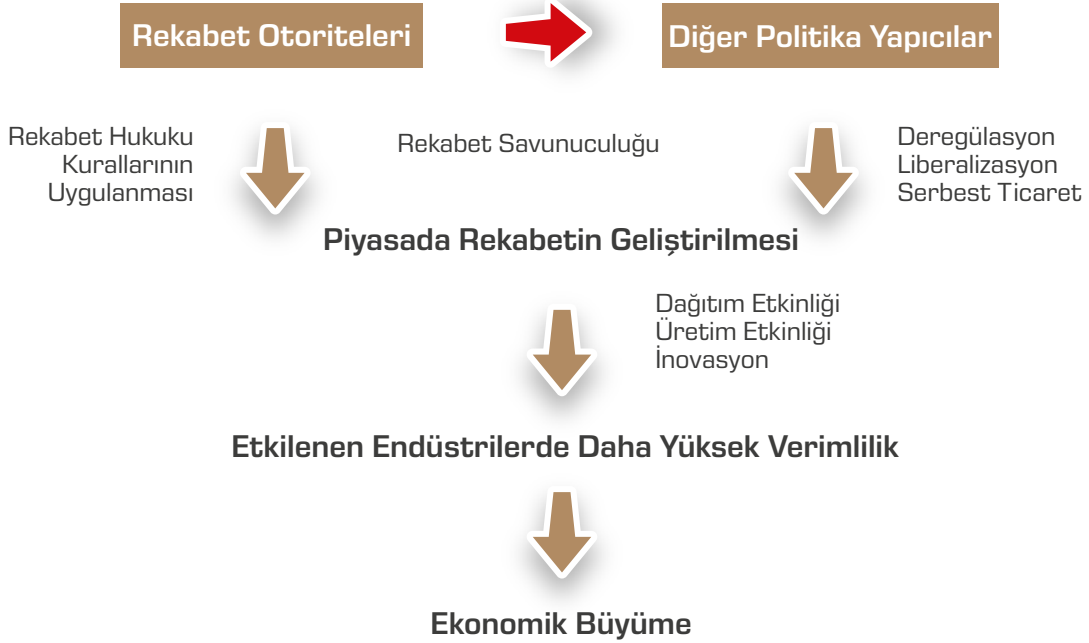
Rekabet otoriteleri, asli görevleri olan rekabet hukuku kurallarının uygulanması ve ayrıca rekabet savunuculuğu yoluyla serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Böylelikle bu otoriteler, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicilerin taleplerini daha ucuz, daha kaliteli ve daha etkin biçimde karşılamaktır. Böyle bir ortamda araştırma geliştirme faaliyetleri, inovasyon ve yenilikçi ürünler firmalar arası yarışın önemli parametreleri olmaktadır. Bunun neticesinde pi-

yasalarda daha yüksek bir verimlilik ortaya çıkmaktadır. Yüksek verimlilik ise, ülkenin rekabet gücünün artmasına, ekonomik büyümeye ve dolayısıyla toplumsal refah artışına katkı sağlamaktadır.

Rekabet otoriteleri, gerçekleştirdikleri piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Zira devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Şekil 1'de, rekabet otoritelerinin ekonomik büyümeye katkısı özetlenmektedir.¹

¹ OECD (2014), "Factsheet on How Competition Policy Effects Micro-economic Outcomes", s. 2.

Şekil 1: Rekabet Otoritelerinin Ekonomik Büyüme Katkısı

Fiyat İstikrarına Dolaylı Katkı

Rekabet otoriteleri, piyasalarda rekabetin geliştirilmesini sağlamak yoluyla fiyat istikrarına da dolaylı katkıda bulunmaktadır. Bu katkıları iki başlık altında toplamak mümkündür. Birincisi, piyasalarda rekabetin varlığının korunması orta ve uzun vadede düşük fiyat seviyelerini sağlamak yönüyle fiyat istikrarının bozulmasını önlemeye katkı sağlamaktadır. Kartel ve benzeri yapılar ile hâkim durumdaki teşebbüslerin pazarda rekabeti engellemelerinin önüne geçilmesini ve tekel gücüne yol açacak birleşme ve devralmaların kontrol edilmesini bu bağlamda dü-

şünmek mümkündür. İkincisi ise doğrudan rekabet hukuku kurallarının uygulanmasıyla daha kısa sürede sonuçları görülebilecek etkilerdir. Örneğin, rakipler arası anlaşmalar yoluyla fiyatların suni bir şekilde yükseltilmesi, pazara yeni girişlerin engellenmesi ve yeniden satış fiyatlarının belirlenmesi suretiyle daha düşük fiyatların önüne geçilmesi gibi yasaklanan davranışların tespit edilerek sonlandırılması, rekabet otoritelerinin fiyat istikrarının temin edilmesi bakımından sağladığı dolaylı katkılar arasında değerlendirilebilecektir.

Yabancı Yatırımlarda Artış

Yatırımcıların yatırım kararlarını belirlerken dikkate aldıkları unsurlardan biri, rekabet hukuku kurallarını etkili bir şekilde uygulayan bir rekabet otoritesinin varlığıdır. Zira bu durum, ilgili ülkedeki kamu otoriteleri tarafından piyasalarda faaliyet gösteren tüm

teşebbüslere eşit şartlar sunulacağı, yerel teşebbüslere ayrımcı davranılmayacağı yönünde yatırımcıya güven vermekte ve böylece ülkeye yabancı yatırımcıların girişine dolaylı katkı sağlamaktadır.

Adaletli Gelir Dağılımına Dolaylı Katkı

Rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların gelir dağılımı üzerinde de olumsuz etkilerinin bulunduğu, rekabet kurallarının etkin bir şekilde işlemediği piyasaların refah paylaşımında adaletsizliklere yol açabileceği kabul edilmektedir. Zira rekabeti kısıtlayıcı uygulamalar çok sayıda kişiyi olumsuz etkilerken, bu uygulamaları gerçekleştirerek kartel veya tekel kârı elde edenler genellikle az sayıda

kişiden oluşan bir zümre olmaktadır. Ayrıca, rekabetin kısıtlanmasının yol açtığı yüksek fiyatlardan ve daha düşük kaliteli ürünlerden en çok etkilenenler, genellikle toplumun en dar gelirli kesimleridir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların önlenmesi, özellikle haksız refah transferlerinin önüne geçilmesi suretiyle, daha adaletli bir gelir dağılımına dolaylı katkı sağlamaktadır.

Uluslararası Rekabet Gücünde Artış

Özellikle son yüzyılda yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle, üretim imkânları artmış, iletişim ve ulaşım araçları gelişmiş ve ucuzlamış, bunların sonucunda ticari faaliyetler ülke sınırlarını aşmıştır. Dolayısıyla teşebbüsler, sadece ülke içerisindeki teşebbüslerle değil, uluslararası piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüslerle de rekabet eder hale gelmiştir. Buna bağlı olarak uluslararası rekabetçilik, teşebbüsler ve ülkeler için üzerinde önemle durulan bir

konu haline gelmiştir. Uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi bakımından ülkede etkin ve sağlıklı işleyen rekabetçi bir piyasanın tesisi elzem görülmektedir. Zira rekabetçi piyasanın varlığı, teşebbüsleri daha etkin ve verimli çalışmak yönünde motive edecek, böylelikle teşebbüslerin uluslararası piyasalardaki rakipleriyle baş edebilme potansiyelini artıracak ve ülkenin uluslararası düzeyde sahip olduğu rekabetçi güce de katkıda bulunacaktır.

1.3. Çalışma İlkeleri

Kurum, Kanun'la belirlenmiş kurumsal amacına uygun olarak kendisine verilen asli görev ve işlevlerini yerine getirirken birtakım

temel değerleri dikkate almakta; bunların, gerçekleştirilen işlere ve işlemlere doğru- dan yansıtılmasına özen göstermektedir.

1.4. Görevler, Yetkiler ve Sorumluluklar

4054 sayılı Kanun'un amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak Kanun'da yer alan hükümleri üç ana başlık altında toplamak mümkündür:

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen teşebbüslerin aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar ile ilgili hükümler;
- Piyasada hâkim durumda olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanması ile ilgili hükümler ve
- Hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik ve bunun sonucu olarak etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar ile ilgili hükümler.

Temel çerçevesini anılan hükümlerin oluşturduğu 4054 sayılı Kanun'un uygulanmasında kamu teşebbüsleri ya da özel teşebbüsler arasında herhangi bir ayırım gözetilmediği gibi, Kanun'da sektörel bir ayırım da bulunmamaktadır. Dolayısıyla istisna getirilmeksizin tüm mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin rekabeti sınırlayıcı davranışları

Kanun kapsamında kabul edilmektedir.

Kurum, 4054 sayılı Kanun'un 20. maddesine göre, mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile bu Kanun'un uygulanmasını gözetmek ve Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kurulmuştur. Bu çerçevede Kurumun esas görevi Kanun'da kendisine verilen yetkileri kullanarak mal ve hizmet piyasalarındaki rekabetçi sürecin tehdit edilmesini engellemektir.

Kurumun bir diğer görevi olan rekabet savunuculuğu, özellikle devletin diğer kurumlarının birtakım düzenlemelerinden, eylemlerinden veya işlemlerinden kaynaklanan piyasa aksaklıklarının giderilmesi bakımından oldukça önemlidir. 4054 sayılı Kanun'da rekabet savunuculuğu görevine ilişkin olarak Kurula; rekabet hukuku ile ilgili mevzuatta yapılması gereken değişiklikler konusunda doğrudan veya Ticaret Bakanlığının talebi üzerine görüş bildirme ve rekabeti sınırlayıcı anlaşmalarla ve kararlarla ilgili olarak diğer ülkelerin mevzuatını, uygulamalarını, politikalarını ve tedbirlerini izleme görevi ve yetkisi verilmiştir. Ülke genelinde rekabet hukuku mevzuatından ve diğer ilgili mevzuattan oluşan rekabet politikasının oluşturulmasına ve bunun sağlıklı bir şekilde yaşama geçirilmesine katkıda bulunmak, Kurul çalışmalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Rekabet savunuculuğu kavramı, 4054 sayılı Kanun'da açıkça sayılan hallerle sınırlı olmayıp, Kanun'un arkasında yatan temel felsefenin de dikkate alınması suretiyle

daha geniş perspektifte ele alınmaktadır. Bu bağlamda, Kurumun bir diğer işlevi rekabet kültürünü toplumun değişik katmanlarına yaymaktır. Bu katmanların başında diğer kamu kurumları gelmektedir. Zira diğer kamu kurumlarında rekabetçi bir piyasa yapısı oluşturulmasının faydasına ilişkin bir bilinç olmaksızın ortaya konulan vizyonun sağlıklı bir zeminde işlerlik kazanması mümkün değildir.

1.5. Kuruma İlişkin Bilgiler

Kurum, kamu tüzel kişiliğini haiz idari ve mali özerkliğe sahip bir otorite olarak teşkil edilmiş olup görevini yaparken bağımsızdır. **Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.** Kurum teşkilatı; Kurul, Başkanlık ve Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur.

Başkanlık, Kurul Başkanından, İkinci Başkandan, Kurum Başkan Yardımcılarından oluşur.

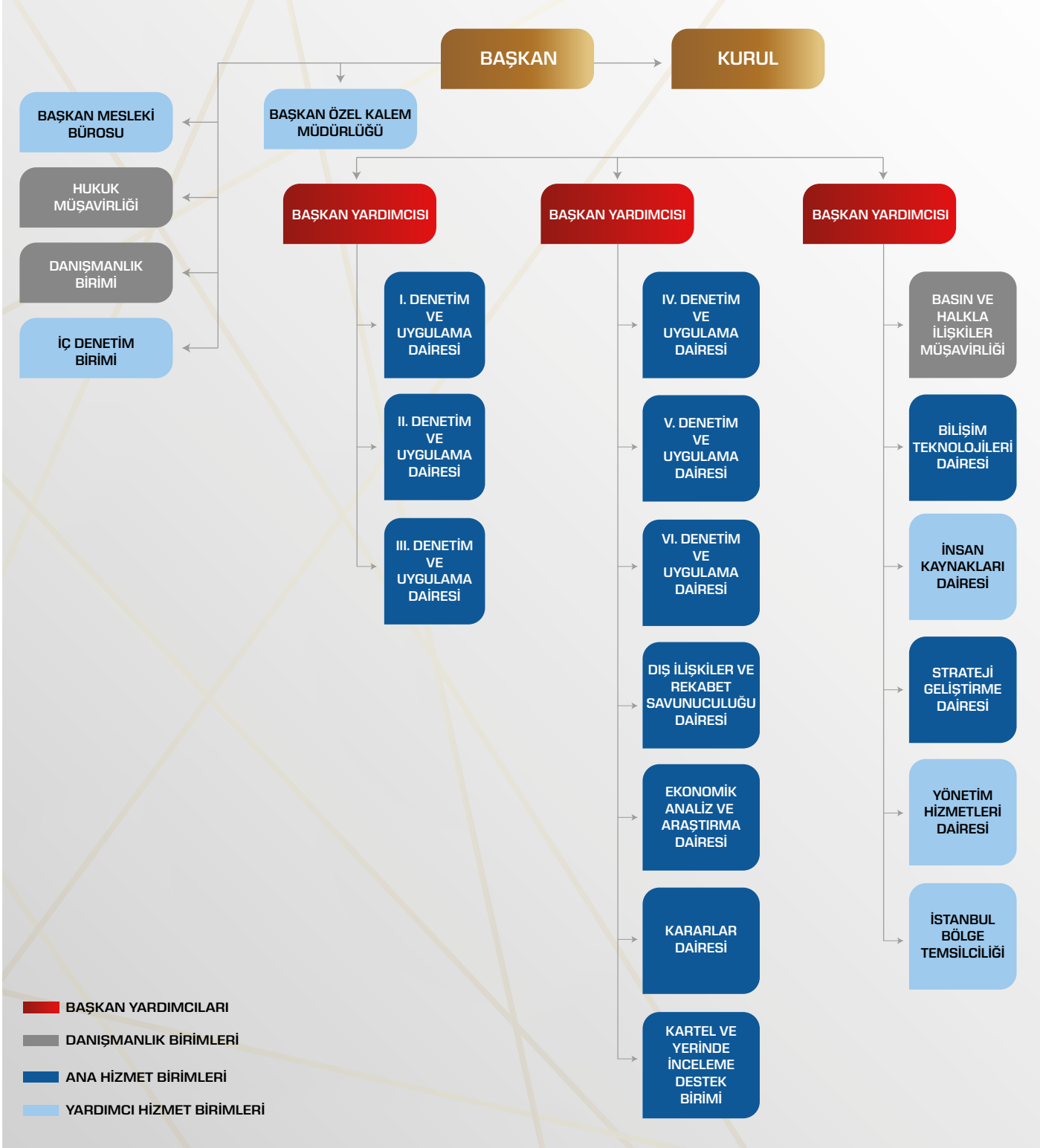
Kurul Başkanı Kurumun en üst amiri olup, genel yönetimden ve temsilden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurumun çalışmalarının genel çerçevede düzenlenmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuya duyurulması görevlerini ve yetkilerini kapsar.

Hizmet birimleri, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimlerinden, danışma birimlerinden ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

Kurumun merkez hizmet binası Ankara'da olup İstanbul'da bir bölge temsilciliği bulunmaktadır. Mülkiyeti Kuruma ait "Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent/Çankaya ANKARA" adresindeki taşınmaz, ana hizmet binası olarak kullanılmaktadır. İstanbul Bölge Temsilciliği "Prime İstanbul Yenibosna Merkez Mah. 1. Asena Sk. No:15 E Blok Kat: 12 Bahçelievler/İSTANBUL" adresinde hizmet vermektedir.

Şekil 2: Organizasyon Şeması

AMAÇLAR ve ÖNCELİKLER

2. AMAÇLAR ve ÖNCELİKLER

2.1. Amaçlar ve Hedefler

4054 sayılı Kanun'un temel amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenlemeleri ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.

Kanun'la belirlenmiş bu amaçlara ulaşmak için Kurum; rekabet hukukunun uygulanması faaliyeti kapsamında değerlendirilebilecek

olan düzenleme ve denetleme faaliyetlerini, rekabet savunuculuğu faaliyetlerini ve politika geliştirme faaliyetlerini yürütmektedir.

Bunlara ek olarak Kurum, kurumsal kapasite kapsamında faaliyetler de gerçekleştirmektedir.

2019 yılında 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Planı'nı yayımlayan Kurum, Stratejik Plan kapsamında bu faaliyetlere ilişkin çeşitli amaçlar ve bu amaçlara ulaşmak üzere hedefler belirlemiştir. Bu amaçlar ve hedefler, her bir faaliyet alanı itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 1: Amaçlar ve Hedefler	
Rekabet Hukukunun Uygulanması	
Amaç 1	Rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanması sağlanacaktır.
Hedef 1.1	Gerekli yasal yetkiler için Kanun değişikliği girişiminde bulunulacak ve ikincil mevzuat geliştirilecektir.
Hedef 1.2	Denetim ve uygulama süreçlerini daha hızlı ve etkin şekilde sonuçlandırmak için yeni yaklaşımlar geliştirilecektir.
Hedef 1.3	Başta yerinde incelemeler olmak üzere delil elde etme yöntemleri etkinleştirilecektir.
Rekabet Savunuculuğu	
Amaç 2	Kurumun ve rekabet hukukunun bireysel, kurumsal ve sektörel düzeyde bilinmesi, benimsenmesi ve bu durumun paydaşların davranışlarına yansımaları sağlanacaktır.
Hedef 2.1	Ekonomi politikalarını belirleyen ve etkileyen kurumlar nezdinde rekabetçi bakış açısı geliştirilecektir.
Hedef 2.2	Kurumun paydaşlar nezdinde bilinirliği artırılacaktır.
Politika Geliştirme	
Amaç 3	Piyasa aksaklığı bulunan ve/veya rekabet ihlali potansiyeli yüksek olan piyasalar belirlenecek ve bu piyasalara yönelik rekabet hukuku politikaları geliştirilecektir.
Hedef 3.1	Uygulama için daha öncelikli (proaktif) yaklaşımlar geliştirilecektir.
Hedef 3.2	Tüketici refahının artırılmasına odaklanılacaktır.
Amaç 4	Kurumun uluslararası alanda etkin bir rekabet otoritesi olması sağlanacaktır.
Hedef 4.1	Rekabet politikası alanında uluslararası ilişkiler geliştirilecektir.
Amaç 5	Rekabet hukukuna ve iktisadına ilişkin bilgi üretimi, yayımı ve bu bilginin faydaya dönüşmesi sağlanacaktır.
Hedef 5.1	Rekabet hukukuna ve iktisadına ilişkin akademik/yarı akademik çalışmalar yapılacaktır.
Kurumsal Kapasite	
Amaç 6	İnsan kaynağı etkin yönetilecek ve verimliliği artırılacaktır.
Hedef 6.1	Kurum personeline yönelik eğitimlerin niceliği ve niteliği artırılacaktır.
Hedef 6.2	Kurum çalışanları arasında etkin iletişim ve işbirliği sağlanacaktır.
Amaç 7	Kurumsal performans artırılacaktır
Hedef 7.1	Meslek personelinin yetkinliği artırılacaktır.
Hedef 7.2	Teknolojik gelişmelere yönelik kapasite geliştirilecektir.
Hedef 7.3	Mesleki bilgi birikimi sistematik hale getirilecek ve daha etkin kullanılması sağlanacaktır.

2.2. Temel Politikalar ve Öncelikler

2020 yılında 23. faaliyet yılını geride bırakan Kurum, bu sürede Türkiye’de rekabet hukuku ve politikası uygulamasında gelişme kaydedilmesine önemli katkılar sağlamıştır.

2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Planı’nda Kurum, ülkemiz rekabet hukukunun ve politikasının daha etkin, daha dinamik ve daha etkili bir niteliğe sahip olabilmesi için birtakım politikalar ve öncelikler belirlemiştir.

Kurumun önümüzdeki döneme yönelik öncelikleri;

- 4054 sayılı Kanun’da yapılan değişiklik doğrultusunda ilgili ikincil mevzuatta gerekli düzenlemeleri yapmak,²
- Rekabet ihlalleriyle daha etkili şekilde

mücadele edilmesini mümkün kılmak adına delil elde etme mekanizmalarını geliştirmek,

- Dijitalleşmeyle birlikte değişen piyasalara yönelik olarak etkili rekabet hukuku politikaları ve uygulamaları geliştirilmesini sağlamak üzere bu piyasaları yakından takip etmek,

- Kamu kurumlarında ve kuruluşlarında rekabet bilincini ve ayrıca toplumun tüm kesimlerinde rekabet kültürünü artırmaya yönelik faaliyetlerde bulunmak,

- Rekabet politikası alanında uluslararası ilişkiler geliştirmek,

- Kurumsal kapasiteyi ve performansını artırmak

olarak özetlenebilecektir.

² 24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7246 sayılı “Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”.

YILLIK FAALİYETLER

3. YILLIK FAALİYETLER

3.1. Rekabet İhlalleri

Kanun'un 4. maddesinde, rekabeti sınırlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikte olan anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliği kararları yasaklanmaktadır. Bu maddenin uygulanması için anlaşmaların yahut kararların uygulanmış olması zorunluluğu aranmamakta, pazarda etki yaratmamış işlemler de amacı ve olası etkileri yönüyle 4. madde kapsamında sayılabilmektedir.

Bu madde, birden fazla teşebbüsün taraf olduğu eylemleri konu almaktadır. Teşebbüs birliği kararları da üyelerinin iradelerini ve çıkarlarını yansıtmaları nedeniyle birden fazla teşebbüsçe oluşturulmuş sayılmakta ve aynı madde kapsamında incelenmektedir. Anlaşmaların ve kararların yanı sıra, teşebbüsler arasında kendi bağımsız davranışları yerine geçen bir koordinasyon veya pratik bir iş birliği sağlayan doğrudan veya dolaylı ilişkiler olarak nitelendirilebilecek uyumlu eylemler de 4. madde kapsamındadır. Bu maddenin üçüncü fıkrasıyla getirilen uyumlu eylem karinesinin işletilmesi halinde, böyle bir eylemde bulunmadığının ispat yükü teşebbüslere geçmektedir.

Rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları yatay ve dikey anlaşmalar olarak ikiye ayırmak mümkündür. Yatay anlaşmalar pazarın aynı seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerce gerçekleştirilirken; dikey anlaşmalar, sağlayıcı ve dağıtıcı gibi, pazarın farklı seviyelerinde yer alan teşebbüslerin taraf olduğu anlaşmaları kapsamaktadır.

Rekabet hukuku uygulamalarında markalar arası rekabeti sınırlayan yatay anlaşmaların rekabet üzerindeki olumsuz etkilerinin, marka içi rekabeti sınırlayan dikey anlaşmalara göre daha fazla olduğu genel olarak kabul görmektedir.

Kanun'un 6. maddesinde bir veya birden fazla teşebbüsün hâkim durumunu kötüye kullanması yasaklanmaktadır. Burada altı çizilmesi gereken önemli bir nokta, 6. madde ile hâkim durumda bulunmanın ya da hâkim duruma geçmenin değil, bu durumun kötüye kullanılmasının yasaklanmış olmasıdır.

Bu maddenin uygulanması açısından bir teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu aşamada da pazar payı, pazara giriş engelleri, dikey bütünlük, pazardaki diğer teşebbüslerin gücü ve diğer bazı unsurlar dikkate alınarak teşebbüsün rakiplerinden, sağlayıcılarından ve müşterilerinden bağımsız davranıp davranmadığı incelenmektedir.

Kanun'da gerek 4. maddede rekabeti sınırlayıcı eylemlere, gerekse 6. maddede kötüye kullanma hallerine ilişkin bazı örnekler sayılmıştır. Ancak her iki durumda da Kanun kapsamında olabilecek eylemler verilen örneklerle sınırlı değildir.

Yandaki grafikte, Kurul tarafından, 2020 yılında teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde ve/veya 6. maddesinde öngörülen yasaklama kapsamına giren eylemleri nedeniyle alınan kararların türlerine ve sektörlerle göre dağılımının yanı sıra, 2020 yılı sonu itibarıyla devam eden soruşturmalara yer verilmektedir.

Soruşturma

29

Sayılarla Rekabet İhlalleri

36

Öneruşturma

65

KARAR

Kararların Sektörel Dağılımı (İlk 10 sektör)

Devam Eden Soruşturmalar (2020 yılı sonu itibarıyla)

2020 yılında rekabet ihlallerine ilişkin olarak alınan 65 kararın 36 adedi önaraştırma süreci sonunda, 29 adedi ise soruşturma süreci sonunda alınmıştır. 2020 yılında rekabet ihlallerine ilişkin olarak alınan söz konusu kararların, 52 adedi önceki sayfadaki grafikte gösterilen 10 sektöre, 13 adedi ise diğer yedi sektöre ilişkindir. Bu yedi sektör arasında ormancılık ve ahşaba dayalı endüstriler; gıda endüstrisi; altyapı hizmetleri; banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; tekstil ve hazır giyim sektörleri yer almaktadır. 2020 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasıyla açılan soruşturma sayısı 24'tür. 2018 yılında açılmış olan üç soruşturma ve 2019 yılından devreden 17 soruşturma dâhil edildiğinde, 2020 yılının sonu itibarıyla devam etmekte olan soruşturma sayısı 44 olmaktadır.

Soruşturma süreci sonunda alınan kararların sonuçlarına bakıldığında, 10 adet dos-

yada iddiaların reddedildiği, 16 adet dosyada teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına hükmedildiği, üç adet dosyanın ise taahhütlerle sonlandırıldığı görülmektedir. Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, dokuz sektörde idari para cezaları uygulanmıştır. 2020 yılında tamamlanan soruşturmalarda uygulanan idari para cezalarının sektörel dağılımına yer verilen aşağıdaki grafikte, anılan yılda 1.524 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan kimya ve madencilik sektörü ile 295 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörü ve 95,8 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri sektörünün öne çıktığı görülmektedir. Bu üç sektöre yönelik idari para cezası, 2020 yılında rekabet ihlallerine yönelik olarak verilen toplam para cezasının yaklaşık %93'ünü teşkil etmektedir.

2020 yılında tamamlanan soruşturmalarda, rekabet ihlallerine uygulanan idari para cezalarının sektörel dağılımı (Milyon TL) (ilk altı sektör)

3.1.1. Rekabet İhlallerine İlişkin Karar Örnekleri

1-Kemoterapi İlaç Sistemleri Soruşturma Kararı (02.01.2020 tarihli ve 20-01/14-06 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, kemoterapi ilaç hazırlama sistemleri (KİHS) alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin ihalelerde danışıklı davranarak pazarı paylaştıkları iddiası incelenmiştir. Bu pazarda yer alan teşebbüsler sağlayıcı ve/veya bayi seviyesinde faaliyet göstermekte olup, çeşitli kamu ve özel hastanelerin ihale ve sair satın alma süreçlerine teklif vermek suretiyle çalışmaktadırlar. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde yürütülen soruşturmada, ilgili ürün ve coğrafi pazar tanımları yapılmamıştır. İnceleme kapsamında Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi (kamu hastanesi), Tekirdağ Namık Kemal Hastanesi (kamu hastanesi) ve Özel Adana Başkent Üniversitesi (özel hastane) için düzenlenen kamu ihaleleri ve özel alımlarda bazı teşebbüslerin birlikte hareket ettiğine dair deliller elde edilmiştir.

Kararda, ihalelerdeki rekabetçi işleyişin yalnızca ihalenin gerçekleştiği aşamada değil, hazırlık aşamasında da bulunması gerektiği ve rekabet ihlallerinin hazırlık aşamalarında da gerçekleşebileceği vurgulanmıştır. Zira ihale sürecinde teşebbüslerin birlikte hareketleri, bir taraftan ihale sürecini şeffaflaştırarak belirsizliği ortadan kaldırırken bir taraftan da katılımcı sayısının az ve ihale bedellerinin yüksek olmasına neden olarak kamu zararı oluşturmakta, dolayısıyla toplumsal refahı olumsuz yönde etkilemektedir.

Kararda; teşebbüslerin hastaneleri paylaşmasının ya da ihale ön hazırlık sürecinde yaklaşık maliyetin hesaplanması sürecini manipüle etmesinin, piyasada malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşme sağlamayacağı ve nihayetinde tüketicilerin bundan yarar sağlayamayacağından hareketle, anılan eylemlerin Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyetten yararlanamayacağı, dolayısıyla Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda, anılan eylemlerin "diğer ihlaller" kategorisinde ele alınmasına karar verilmiştir. Temel para cezası olarak %0,5 oranı belirlenmiş, ihlalin süresinden dolayı herhangi bir artırıma gidilmemiş, öte yandan ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olduğu gözetilerek temel para cezası oranında yarısı kadar indirimle gidilmiş ve sonuç olarak %0,25 idari para cezası verilmiştir.

İhlal tespitinin yanı sıra, soruşturma kapsamında incelenen bazı bayilik sözleşmeleri hakkında yapılan muafiyet değerlendirmesi sonucunda, iki teşebbüse Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilmesine karar verilmiştir.

2-Posta/Kargo Soruşturma Kararı (16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada posta/kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası incelenmiştir.

Soruşturma konusu dosyanın tarafı teşebbüslere yönelik ihlal şüphesinin üç faaliyet alanında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Söz konusu alanlar yurt içi posta/kargo taşımacılığı, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı ve hava kargo taşımacılığıdır. Anılan üç faaliyet alanını kapsayıcı nitelikte olmasında dolayı ilgili ürün pazarı "posta/kargo taşımacılığı pazarı" şeklinde belirlenmiştir. Dosya kapsamında hizmet sağlayıcı olarak adlandırılan teşebbüsler tüketicilere hem doğrudan kendi dağıtım kanallarıyla hem de yeniden satıcılar aracılığıyla hizmet sunmaktadırlar. Yeniden satış çalışma modelinde, gerek yurt içinde gerekse uluslararası taşımacılıkta yeterli dağıtım ağına sahip olmayan teşebbüsler, kendi faaliyetlerinin yeterli olmadığı alanlarda hizmet alımı gerçekleştirmek suretiyle müşterilere yeniden satış gerçekleştirmektedir.

Bu yapı çerçevesinde hem hizmet sağlayıcılar hem de yeniden satıcılar perakende seviyede faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte kararda, alt pazarda rakiplik ilişkisi mevcut olan tarafların üretim seviyesinde birbirleri ile rakip olmadıkları, nitekim yeniden satıcıların satın aldıkları hizmeti üretme kabiliyetinden yoksun oldukları değerlendirilmiştir. Bu nedenle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile ikili dağıtım anlaşmalarına getirilen istisna çerçevesinde taraflar arasındaki ilişkinin dikey nitelikte olduğu ve şartları sağlarsa grup muafiyetinden yararlanabileceği belirtilmiştir. Dikey ilişki çerçevesinde hizmet sağlayıcıların yeniden satıcılara getirdiği kısıtlamaların objektif kriterlere göre tespit edilmiş münhasır müşteri gruplarına dayanmadığı ve elde edilen iletişim delillerinden anılan müşterilere aktif satışların yanı sıra pasif

satışların da yasaklandığı, bu itibarla kısıtlamanın muafiyete konu olamayacak şekilde ağır ihlal teşkil ettiği belirtilmiştir. Müşteri kısıtlaması içeren ihlalin dikey ilişki kapsamında hizmet sağlayıcılar tarafından yeniden satıcılara dikte edildiği değerlendirilerek hizmet sağlayıcı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmış ve teşebbüslere idari para cezası verilmiştir.

3-Sigorta Soruşturma Kararı (23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-33 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada ihtiyari sigorta pazarında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediği incelenmiştir.

Hakkında soruşturma açılan tarafların, reasürans ve koasürans işlemlerine yönelik olarak gerçekleştirdiği ikili yazışmalar incelendiğinde; teşebbüslerin teklif sürecinde/öncesinde poliçe şartları, fiyat, prim gibi rekabete duyarlı bilgileri kendi aralarında müzakere ettikleri ve/veya paylaştıkları, ilave olarak müşteriye doğrudan teklif sunup sunmama hususunda rakipleri ile iletişime geçerek karar aldıkları ve hatta gelecek dönemlere yönelik olarak müşteri bazında koasürör/reasürör konumlarını da belirleyerek piyasadaki belirsizliği azalttıkları, bu kapsamda teşebbüslerin taraf oldukları anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine ulaşılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda; soruşturma tarafı bazı teşebbüslerin rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşma ve/veya

uyumlu eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine; bu kapsamda idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

4-Google Shopping Soruşturma Kararı (13.02.2020 tarihli ve 20-10/119-69 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, Alphabet Inc., Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC, Google LLC ve Google Ireland Limited'in (hep birlikte Google) genel arama hizmetleri pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullanarak çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmetleri pazarındaki rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası incelenmiştir.

Soruşturmada kapsamlı pazar analizleri yapılmış ve alternatif oluşturabilecek hizmetlerin olup olmadığı hususları değerlendirilmiştir. İçerik arama hizmetlerinin, özelleştirilmiş arama hizmetlerinin ve sosyal medya sitelerinin genel arama hizmetlerine ikame olmadığı, Google'ın Shopping hizmetinin ise çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmeti olduğu ve genel arama hizmetleri, diğer özelleştirilmiş arama hizmetleri, pazaryeri platformları, çevrim içi perakendecilik ve çevrim içi arama reklamcılığında farklı bir pazar teşkil ettiği kanaatiyle ilgili ürün pazarları "genel arama hizmetleri" ile "çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmetleri" olarak tespit edilmiştir.

Gerek "genel arama hizmetleri pazarı" gerek "çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmetleri" pazarına ilişkin yapılan hakim durum analizlerinde; Google'ın her iki pazarda da rakiplerine kıyasla oldukça yüksek pazar payına sahip olduğu, pazarlarda önemli alıcı gücünün olmadığı, çok taraflı pazar yapısından kaynaklı ortaya çıkan yüksek şebeke etkileri, Google'ın dikey bütünleşik firma yapısı ve sahip oldu-

ğu finansal güç vb. hususların önemli ölçüde pazara giriş engeli yarattığı belirtilerek Google'ın her iki pazarda da hakim durumda olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç itibarıyla Google'ın kendi alışveriş karşılaştırma hizmetini ön plana çıkararak rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve alışveriş karşılaştırma hizmetleri pazarındaki rekabetin bozulmasına yol açtığı tespit edilmiş ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine karar verilerek idari para cezası verilmiştir.

Kararda ayrıca ihlali sonlandırmak ve pazardaki etkin rekabetin tesis edilmesini temin etmek için üç aylık süre içerisinde yerine getirilmek üzere Google'a aşağıdaki yükümlülükler getirilmiştir:

- Genel arama sonuç sayfasında rakip alışveriş karşılaştırma hizmetlerinin kendi ilgili hizmetlerinden daha az avantajlı olmayacakları koşulları sağlaması,
- Mobil mecraaya uyumlu olacak şekilde, diğer mecralarda da Shopping Unit'e ait başlığın tıklanma özelliğini kaldırması,
- Shopping Unit'in başlığında ve etiketlenmesinde bu alanın reklam olduğuna ilişkin belirsizliği makul şekilde gidermesi,
- Google'da yapılan aramalarda ürün adı ile birlikte açıkça alışveriş karşılaştırma hizmeti sunan rakiplerinin marka veya site adına yer verilmesi durumunda Shopping Unit'in öncelikli olarak konumlandırılmasına son vermesi,
- İlk uyum tedbirinin uygulanmaya başlamasından itibaren beş yıllık süre boyunca ve yılda bir periyodik olarak Kuruma rapor sunması.

5-Trafik Sinyalizasyon Soruşturma Kararı (12.03.2020 tarihli ve 20-14/191-97 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, sinyalizasyon sektöründe faaliyet gösteren on teşebbüsün ihalelerde danışıklı hareket ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası incelenmiştir.

Soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi ile trafik sinyalizasyon sistemleri ve ledli sistemler alımları amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğü ve Belediyeler tarafından düzenlenen pek çok ihalede, rakip şirketlerin ihale öncesinde birim fiyat tekliflerini paylaştıkları, ihale dosyalarını birbirinin yerine hazırladıkları ve ihale dosyasının idareye, rakip firmalarca teslim edildiği tespit edilmiştir. Böylece soruşturma tarafı şirketlerin bazılarının belirli ihalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi ve ihale teklif aşamalarında danışıklı hareket ederek rekabeti kısıtladıkları yönünde kanaat oluşmuştur. Soruşturma kapsamında ihale bazında yapılan değerlendirmede; teşebbüslerin 11 adet ihalenin teklif sürecinde rekabeti

kısıtlayıcı koordinasyon içinde buldukları tespit edilmiştir. 11 idarenin ihalelerinde ise şirketlerin henüz ihale açılmadan yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklılık içerisinde olduğu belirlenmiştir.

Yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda, Matrisled Elektrik Elektronik İnş. Tic. Ltd. Şti. dışındaki diğer soruşturma tarafı teşebbüslerin, ihalelerde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine ulaşılmış ve idari para cezası uygulanmıştır.

6-Akaryakıt Soruşturma Kararı (12.03.2020 tarihli ve 20-14/192-98 sayılı Kurul kararı)

Karara konu olan soruşturma, beş akaryakıt teşebbüsü BP, Shell, Opet, Petrol Ofisi ve Total Oil'in bayilerinin pompa satış fiyatlarına müdahale ederek akaryakıtı tavan fiyat üzerinden satmaya zorladıkları ve bayilerin fiyat panosuna tavan fiyatın altında rakam yazabilme serbestisini engelledikleri iddiaları üzerine açılmıştır. İlgili pazar ürün pazarının "benzin dağıtım", "motorin dağıtım" ve "otogaz LPG dağıtım", ilgili coğrafi pazarın Türkiye olarak tanımlandığı soruşturma kapsamında

teşebbüslerin bayilerine yönelik uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmedikleri incelenmiştir. Teşebbüslerde kapsamlı yerinde incelemeler yapılmıştır. Dosya kapsamında teşebbüslerin bayilerine bildirdiği tavan fiyatlar ile bayilerinin uyguladığı minimum pompa satış fiyatları karşılaştırılarak ekonomik analiz yapılmıştır.

Kararda yerinde incelemede elde edilen belgelerin incelenmesine ek olarak her bir ürün özelinde dağıtım firmalarınınca bayilere bildirilen günlük tavsiye (tavan) satış fiyatları ile bayiler tarafından her bir gün için uygulanan minimum pompa satış fiyatları karşılaştırılarak analiz yapılmıştır. Yapılan belge değerlendirmelerinde teşebbüslerin bayilerinin indirim yapmasını engellediği ve fiyatlarının yükseltilmesini talep ettiği görülmüştür. Yapılan ekonomik analiz neticesinde de bayi fiyatlarının tavsiye fiyatlar ile büyük oranda benzerlik gösterdiği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda BP, Petrol Ofisi, Shell ve Opet'in bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve idari para cezası verilmesine, Total Oil'in ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğine karar verilmiştir.

7-Gaziantep Oto Ekspertiz Soruşturma Kararı (09.07.2020 tarihli ve 20-33/439-196 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada, Gaziantep ilinde oto ekspertiz hizmeti sunan teşebbüslerin ekspertiz fiyat tarifelerini aralarında anlaşarak belirledikleri iddiası üzerine 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla 12 teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

Yerinde incelemelerde elde edilen belgeler ile dosya kapsamında ulaşılan bilgiler çerçevesinde, söz konusu teşebbüslerin oto

ekspertiz fiyat tarifelerini aralarında belirleme, pazar günleri hizmet vermeme veya hazırlanan nöbet çizelgesine göre dönüşümlü hizmet verme hususlarında düzenledikleri anlaşmalar ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

Soruşturma tarafı tüm teşebbüslere idari para cezası verilmiş; bir teşebbüs hakkında ise Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'ten yararlanmak üzere yaptığı başvuru hakkında verilen 19-28/431-MP sayılı Kurul kararı dikkate alınarak; verilen idari para cezasında anılan Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca indirim uygulanmasına karar verilmiştir.

8-Lojistik Soruşturma Kararı (03.09.2020 tarihli ve 20-40/563-246 sayılı Kurul kararı)

Dosya konusu soruşturmada lojistik ve nakliyat sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin müşterilerine danışıklı fiyat teklifinde bulunmak ve rekabete hassas bilgi değişimi yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediği incelenmiştir.

Soruşturma raporunda öncelikle, karayoluyla yük taşımacılığı hizmetinin doğası gereği, aynı pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin tedarik anlaşmaları yapmak suretiyle birbirlerine araç sağladıkları, bu durumun da rakip olarak faaliyet gösteren teşebbüsler arasında dikey ilişkiler oluşmasına neden olduğu değerlendirilmiştir.

İkinci olarak, taraflar arasındaki ilişkinin niteliğine ve inceleme konusu belgenin bütününe bakıldığında rekabeti kısıtlama amacına veya etkisine sahip bir anlaşma yapıldığı sonucuna ulaşmanın mümkün olmadığı değerlendirilmiş, ayrıca inceleme konusu belgede yer alan ifadelerin rekabetin kısıtlandığını gös-

termek bakımından tek başına yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiğini gösteren bir tespit bulunmadığı ve taraflara idari para cezası verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

9-Google Adwords Soruşturma Kararı (12.11.2020 tarihli ve 20-49/675-295 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC, Google LLC, Google Ireland Limited ve Alphabet Inc.in (hep birlikte Google) genel arama hizmetlerine yönelik yaptığı güncellemelerle ve Adwords reklamları ile hâkim durumunu kötüye kullanarak teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası incelenmiştir.

Soruşturmada kapsamlı pazar analizleri yapılmış ve her bir pazar için alternatif oluşturabilecek hizmetlerin olup olmadığı hususları değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda içerik arama hizmetlerinin, özelleştirilmiş arama hizmetlerinin ve sosyal medya sitelerinin genel arama hizmetlerine ikame olmadığı, içerik sunma hizmetleri pazarı kapsamında ise organik sonuçlar ve metin reklamlarının birbirine ikame olduğu, son olarak her ne kadar böyle bir pazar tanımının tespiti dosya kapsamında ulaşılan sonuçlar bakımından gerekli bir koşul değilse de Google ve rakipleri tarafından sunulan metin reklamlarının gerek arama bazlı diğer reklam türleri gerekse arama bazlı olmayan reklam türlerinden ayrıştığı kanaatine varılarak ilgili ürün pazarlarının “genel arama hizmetleri”, “içerik sunma hizmetleri” ve “metin reklamcılığı” olduğu değerlendirilmiştir.

Tespit edilen ilgili ürün pazarlarına ilişkin yapılan hâkim durum analizlerinde; Google'ın

“genel arama hizmetleri” ile “metin reklamcılığı” pazarlarında rakiplerine kıyasla oldukça yüksek pazar payına sahip olduğu, pazarlarda önemli alıcı gücünün olmadığı, çok taraflı pazar yapısından kaynaklı ortaya çıkan yüksek şebeke etkileri, Google'ın dikey bütünsel firma yapısı ve sahip olduğu finansal güç vb. hususların önemli ölçüde pazara giriş engeli yarattığı belirtilerek Google'ın hem “genel arama hizmetleri” pazarında, hem de Adwords hizmetiyle, “metin reklamcılığı” pazarında hâkim durumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda, Google'ın genel arama sonuçlarının en üstünde, reklam niteliği belirsiz olarak ve yoğun bir şekilde metin reklamlarına yer vermek suretiyle kendisine reklam geliri getirmeyen organik sonuçların içerik hizmetleri pazarındaki faaliyetlerini zorlaştırdığı kanaatine ulaşılmış ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmesi sebebiyle idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca ihlali sonlandırmak ve pazardaki etkin rekabetin tesis edilmesini temin etmek için, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren altı aylık süre içerisinde yerine getirilmek ve Kuruma tevsik edilmek üzere Google'a aşağıdaki yükümlülükler getirilmiştir.

- Google'ın metin reklamlarını organik sonuçları dışlamayacak nitelik, ölçek ve/veya konumda sunması,
- Google'ın kendisine tanınan sürenin en geç bir ay öncesinde hazırladığı uyum tedbirlerini Kuruma sunması,
- Google'ın ilk uyum tedbirinin uygulanmaya başlamasından itibaren beş yıllık süre boyunca ve yılda bir periyodik olarak Kuruma rapor sunması.

3.2. Muafiyet/Menfi Tespit

Kanun'un 'Muafiyet' başlıklı 5. maddesine göre, Kurul, bu maddede sıralanan tüm koşulların varlığı halinde anlaşmaları, uyumlu eylemleri yahut teşebbüs birliği kararlarını Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutabilecektir. Bu konuda bildirim yükümlülüğü/zorunluluğu olmaması, muafiyet değerlendirmesinin öncelikle teşebbüslerce ve teşebbüs birliklerince yapılması gerektiği anlamına gelmektedir. Teşebbüslerin ve teşebbüs birliklerinin muafiyet değerlendirmesi yaparken 5. maddedeki koşulların yanında, grup muafiyeti tebliğlerini, bu tebliğleri açıklayan kılavuzlar ile ilgili diğer kılavuzları ve Kurulun geçmiş kararlarını dikkate almaları yerinde olacaktır. Bu çerçevede çıkarılmış olan tebliğler ve kılavuzlar şunlardır:

- 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve "Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz"
- 2008/2 sayılı "Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 ve 5 inci Maddelerinin Teknoloji Transferi Anlaşmalarına Uygulanmasına Dair Kılavuz"
- 2008/3 sayılı "Sigorta Sektörüne İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2013/3 Sayılı "Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2016/5 sayılı "Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2017/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup

Muafiyeti Tebliği" ve "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Kılavuz"

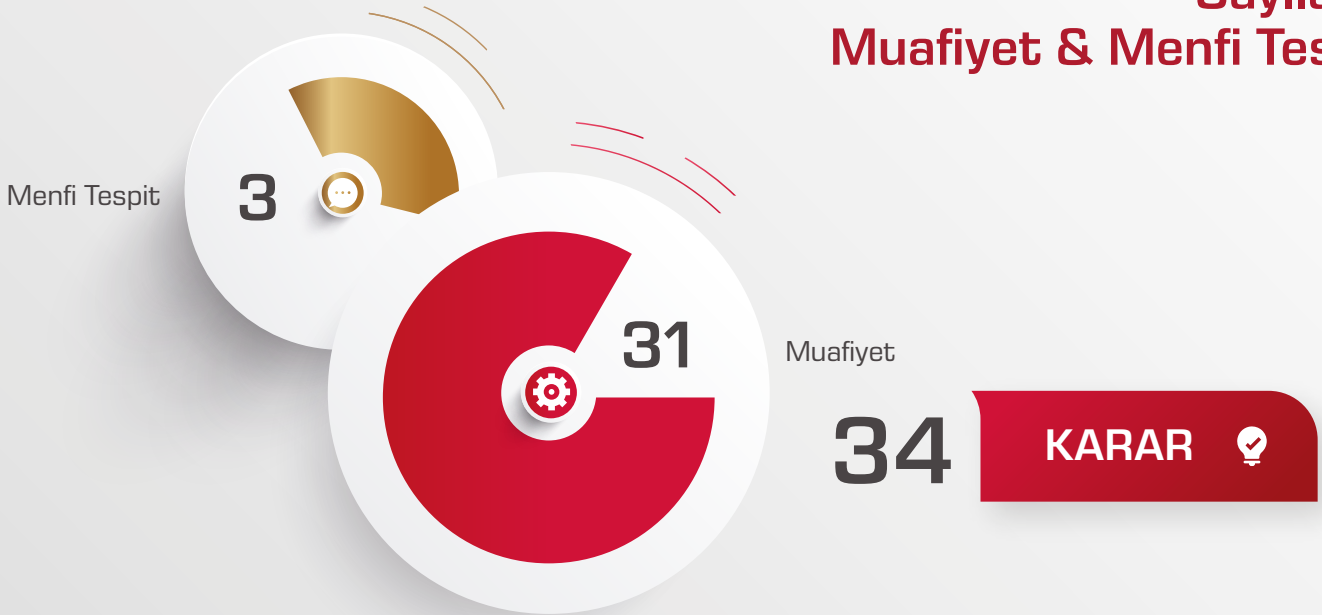
- "Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz"
- "Fason Üretim Anlaşmalarına İlişkin Kılavuz"
- "Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz"

Kanun'un 8. maddesine göre ise Kurul, ilgili teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine, bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme/devralmanın aynı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verilmektedir.

Muafiyet/menfi tespit başvurularının nasıl yapılacağı, "Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Kararlarının İsteğe Bağlı Bildirimine İlişkin Kılavuz" da düzenlenmiştir.

Kanun'un 13. maddesinde ise muafiyet ve menfi tespit kararlarının geri alınması düzenlenmektedir. Buna göre Kurul, anılan maddede belirtilen durumların ortaya çıkması halinde muafiyet ve menfi tespit kararlarını geri alabilecek veya tarafların belli davranışlarını yasaklayabilecektir. Rekabet Kurulunun 2020 yılı içinde karara bağladığı muafiyet/menfi tespit dosyalarına, bunların sektörlere göre dağılımına ve kararların sonuçlarına izleyen sayfadaki grafikte yer verilmektedir.

Sayılarla Muafiyet & Menfi Tespit

Kararların Sektörel Dağılımı (İlk yedi sektör)

Muafiyet Kararlarının Sonuçları

Grafik incelendiğinde; 2020 yılında üç adedi menfi tespit, 31 adedi muafiyet olmak üzere toplam 34 adet muafiyet/menfi tespit dosyasının karara bağlandığı görülmektedir. Banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri; sağlık hizmetleri; inşaat; otomotiv ve taşıtlar, kimya ve madencilik ve makine endüstrisi sektörleri anılan yılda en çok muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılan sektörler olmuştur.

3.2.1. Muafiyet/Menfi Tespite İlişkin Karar Örneği

1-Johnson&Johnson Muafiyet Kararı (03.09.2020 tarihli ve 20-40/553-249 sayılı Kurul kararı)

Johnson&Johnson'ın sahibi olduğu bazı ilaçların serbest eczane kanalına dağıtımında, dokuz ecza deposu ile çalışılması ve belirlenen depolar dışındaki depolarla iş yapılması uygulamasına grup muafiyeti verilmesi bunun mümkün olmaması halinde ise bireysel muafiyet tanınması talep edilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan ilgili ürün pazar tanımında, Avrupa Birliği Komisyonunun temel aldığı, Anatomik Terapötik Sınıflandırma (ATC) esas alınmıştır. Anılan sınıflandırmanın her bir kategorisinde genelden özele doğru sıralanan dörder seviye bulunmaktadır. Kategorinin birinci seviyesi (ATC-1) en genel, dördüncü seviyesi (ATC-4) ise en detaylı olanıdır. Dosya kapsamında değerlendirmeler ATC-3 sınıflandırmasına göre yapılmıştır. İlgili coğrafi pazar ise Türkiye olarak belirlenmiştir.

Dosya konusunu, Johnson&Johnson'ın sahibi olduğu beşeri ilaçlardan Darzalex, Imbruvica, Stelara ve Zytiga'nın dokuz ecza deposu vasıtasıyla dağıtılması ve belirlenen depolar dışındaki depolarla iş yapılmaması yönündeki uygulaması oluşturmaktadır. Johnson&Johnson, ürünlerinin hâlihazırda

dağıtılmakta olduğu sistemi değiştirerek, belirlenen ürünler için akdettiği sözleşme ile niceliksel bir seçici dağıtım sistemi kurmayı planladığını ifade etmiştir. Bu ürünlerin belirlenmesine sebep olarak ise ciddi hastalıkların tedavisinde kullanılmaları sebebiyle fiyatlarının pahalı olması ve bu nedenle sıklıkla paralel ithalata konu edilmeleri olduğu belirtilmiştir.

Yapılan inceleme sonrasında, sözleşmeye konu ürünlerin pazar paylarının %40 eşliğinin altında kaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca uygulama ile getirilmek istenen seçici dağıtım sisteminin beşeri ilaç piyasası için gerekli olmadığı, bu piyasada başvuru sahibince belirtilen özellikleri bakımından sözleşme konusu ürünlere benzer çok sayıda ürünün bulunduğu, dolayısıyla dosya konusu uygulama dâhilinde dağıtıcıların seçiminin dayandığı ölçütlerin söz konusu dört ürünün özellikleriyle açıklanamayacağı değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra sözleşme ile yalnızca aktif satışların değil pasif satışların da kısıtlanacağı tespiti yapılmıştır. Dolayısıyla sözleşmenin grup muafiyetinden faydalanamayacağı değerlendirilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasındaki bireysel muafiyete ilişkin değerlendirme sonucunda, oluşturulmak istenen sistemle herhangi bir etkinlik kazanımının ortaya çıkmayacağı, sistem dışındaki depolarla ticari ilişkinin yasaklanmasının tüketicinin ilaca ulaşmasını zorlaştıracağı için tüketici yararının oluşmayacağı diğer koşulların da sağlanmadığı gerekçesiyle söz konusu sözleşmeye bireysel muafiyet de tanınamayacağına karar verilmiştir.

3.3. Birleşme ve Devralma

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütününde yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin

rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikteki birleşme veya devralma işlemleri yasaklanmaktadır. Aynı maddenin devamında ise, belirli nitelikteki işlemlerin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için önceden Kurula bildirilerek izin alınması öngörülmüş ve hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurulun çıkaracağı tebliğlerle ilan edeceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, hâlihazırda, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ yürürlüktedir.

Rekabet Kurulu, anılan Tebliğ'in yanı sıra birleşme ve devralma işlemlerinin denetlenmesine ilişkin olarak çeşitli kılavuzlar yayımlamıştır. Bu kılavuzlar;

- Birleşme ve devralma sayılan haller ile bu hallerin tespitinde esas unsur olan teşebbüsün kontrolünde meydana gelecek kalıcı değişikliklere ilişkin olarak yayımlanan *"Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz"*,
- Teşebbüsler ve uygulayıcılar bakımından hukuki belirliliği ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla yayımlanan *"Birleşme ve Devralmalarda İlgili Teşebbüs, Ciro ve Yan Sınırlamalar Hakkında Kılavuz"*,
- Yatay birleşme ve devralmalar hakkında Rekabet Kurulu tarafından yapılacak öncül değerlendirmelerde dikkate alınacak genel ilkeleri ortaya koymak üzere yayımlanan *"Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz"*,
- Yatay olmayan birleşme ve devralmalar hakkında Rekabet Kurulu tarafından yapılacak öncül değerlendirmelerde dikkate alınacak genel ilkeleri ortaya koymak üzere yayımlanan *"Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz"*,

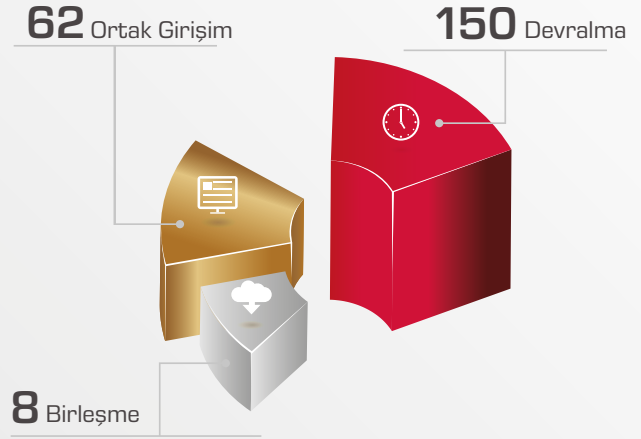
- Kanun'un 7. maddesi uyarınca yasaklanabilecek bir yoğunlaşma işleminde, işlemin yol açacağı rekabet sorunlarını ortadan kaldırmaya yönelik olarak taraflara, Kurula sunacakları çözüm önerilerine dair yol göstermek amacıyla yayımlanan *"Birleşme ve Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurumunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz"*

olarak sıralanabilecektir.

Yandaki grafikte görüleceği üzere, 2020 yılında Rekabet Kurulu, sekiz adedi birleşme, 150 adedi devralma ve 62 adedi ortak girişim olmak üzere toplam 220 adet başvuruyu karara bağlamıştır. Bu başvuruların 217 adedi ön inceleme süreci sonunda, üç adedi ise nihai inceleme süreci sonunda karara bağlanmıştır. 2020 yılında birleşme/devralma kararlarına en çok konu olan ilk altı sektör sırasıyla kimya ve madencilik; otomotiv ve taşıtlar; makine endüstrisi; banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri; altyapı hizmetleri; bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörleridir. Bu sektörlerle ilişkin kararlar, tüm alınan birleşme/devralma kararlarının yaklaşık %65'ini oluşturmaktadır. Bu altı sektörü, anılan yıl içinde alınan 12 karar ile sağlık hizmetleri, 11 karar ile gıda endüstrisi, dokuzar karar ile inşaat sektörü ve lojistik, depolama ve posta sektörü izlemektedir. 2020 yılında Rekabet Kurulunun incelediği 220 birleşme ve devralma işleminden 190 adedine koşulsuz, bir adedine ise koşullu izin verilmiştir. Bir işleme ise izin verilmemiştir. Kurulun önüne gelen 28 adet birleşme/devralma işleminin ise kapsam dışı veya izne tabi olmayan işlem kategorisinde olduğu kanaatine varılmıştır. 2020 yılında altı işlem nihai incelemeye alınmış olup, bu altı nihai incelemeden üçü 2020 yılı içerisinde sonuçlandırılmıştır. Diğer üç işleme ilişkin nihai inceleme süreci ise devam etmektedir.

Sayılarla Birleşme & Devralma İşlemleri

220 İŞLEM

İşlemlerin Sektörel Dağılımı (İlk 10 Sektör)

2020 yılında başlatılan nihai incelemeler

- Madencilik
- Otomotiv ve Taşıtlar
- Kimya ve Madencilik
- Sağlık
- Makine ve Teçhizat
- Lojistik, Depolama ve Posta

2020 yılında tamamlanan nihai incelemeler

- Madencilik
- Otomotiv ve Taşıtlar
- Kimya ve Madencilik

3.3.1. Birleşme ve Devralmalara İlişkin Karar Örnekleri

1-Fiat Chrysler ve Peugeot Nihai İnceleme Kararı (30.12.2020 tarihli ve 20-57/794-354 sayılı Kurul kararı)

Bildirim konusu işlem, Fiat Chrysler Automobiles N.V. (FCA) ve Peugeot S.A. (PSA)'nın FCA bünyesine katılması yoluyla planlanan birleşme işleminin 4054 sayılı Kanun ve 2010/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde izin talebidir. Kurul, yapılan ön incelemenin ardından planlanan birleşme işlemine izin verilmesi talebi ile ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca nihai inceleme yapılmasına karar verilmiştir.

Yürütülen nihai inceleme kapsamında, işlemin binek otomobillerin üretimi ve satışı pazarına etkileri (segmentler arası rekabet baskısı, pazara giriş çıkış yapan modeller ve teşebbüslerin ürünlerini yeniden konumlandırma imkânları, C, D, M ve segmentlerine yönelik değerlendirmeler, GUPPI analizi) ve işlemin hafif ticari araç pazarındaki etkileri (FCA ile FORD arasındaki yapısal bağ, pazarın yapısı ve simetri, pazardaki oyuncuların geçmiş davranışları, şeffaflık, koordinasyon koşullarına ilişkin ortak bir anlaşmaya varılması ve koordinasyonun sürdürülebilirliği) ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda;

- Bu devralma işleminin binek otomobillerin üretimi ve satışı pazarında ve brüt ağırlığı 3,5-6 ton arasında olan hafif ticari araçların üretimi ve satışı pazarında 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı,

- Öte yandan, planlanan işlem neticesinde brüt ağırlığı 3,5 tona kadar olan hafif ticari araçların üretimi ve satışı pa-

zarında koordinasyon doğurucu etkiler vasıtasıyla etkin rekabetin önemli ölçüde azalmasının söz konusu olabileceği

tespitleri yapılarak Fiat Chrysler Automobiles N.V. ve Koç Holding tarafından sunulan taahhütler çerçevesinde işleme koşullu izin verilmesine karar verilmiştir.

2-Marport Limanı Nihai İnceleme Kararı (13.08.2020 tarihli ve 20-37/523-231 sayılı Kurul kararı)

Bildirim konusu işlem, Marport Liman İşletmeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (MARPORT) %50 oranındaki hissesinin ve tek kontrolünün Terminal Investment Limited Sàrl (TIL) tarafından devralınmasına 4054 sayılı Kanun ve 2010/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde izin verilmesi talebidir.

Bildirim konusu devralma işlemi, MARPORT'un Arkas Konteyner Taşımacılık A.Ş. (ARKAS) ve TIL'ın ortak kontrolünden, TIL'ın tek kontrolüne geçmesini içermektedir. Bahse konu işlemin değerlendirilmesinde rekabetçi endişelerin yoğunlaştığı "art alan trafiğine ilişkin konteyner elleçlemeye yönelik liman işletmeciliği" pazarı ilgili ürün pazarı olarak belirlenmiş; ilgili coğrafi pazar ise "Kuzeybatı Marmara" olarak tanımlanmıştır.

İnceleme sürecinde, lokal yüklerde TIL'in ortak kontrolüne sahip olan Mediterranean Shipping Company Holding S.A.'nın (MSC), MARPORT'un en önemli müşterisi konumunda olduğu; benzer şekilde, aynı ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren Asyaport Liman A.Ş.'nin (ASYAPORT) de transit/lokal yükler bazında neredeyse tamamen ortak kontrolüne sahip olan MSC'ye hizmet ettiği tespit edilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda;

■ Kuzeybatı Marmara Bölgesinde lokal yükler kapsamında konteyner elleçlemeye yönelik liman işletmeciliği pazarında MARPORT'un 2019 yılı itibarıyla lider konumda olduğu, ASYAPORT'un ise büyük ölçüde MSC'ye sağladığı hizmet ile üçüncü sırada yer aldığı, bildirim konusu işlem ile MSC'nin ASYAPORT üzerinden yürüttüğü konteyner elleçleme faaliyetlerine MARPORT'u da ekleyeceği, dolayısıyla işlem sonrasında MSC/TIL grubunun Kuzeybatı Marmara Bölgesinde lokal yükler bakımından konteyner elleçlemeye yönelik liman işletmeciliği pazarında fiili ve potansiyel anlamda yüksek bir payı elinde bulunduracağı,

■ Küresel ölçekte önemli bir hat işletmecisi olan MSC'nin Kuzeybatı Marmara Bölgesinin konteyner elleçleme kapasitesinin önemli bir bölümünü işletecek olmasının, hat taşımacılığı alanındaki gücüyle birlikte değerlendirildiğinde, Kuzey Marmara Bölgesi limanlarını kullanan diğer hat işletmecileri için dezavantaj yaratabileceği ve bu hat işletmecilerinin maliyetlerinin yükselmesine neden olabileceği,

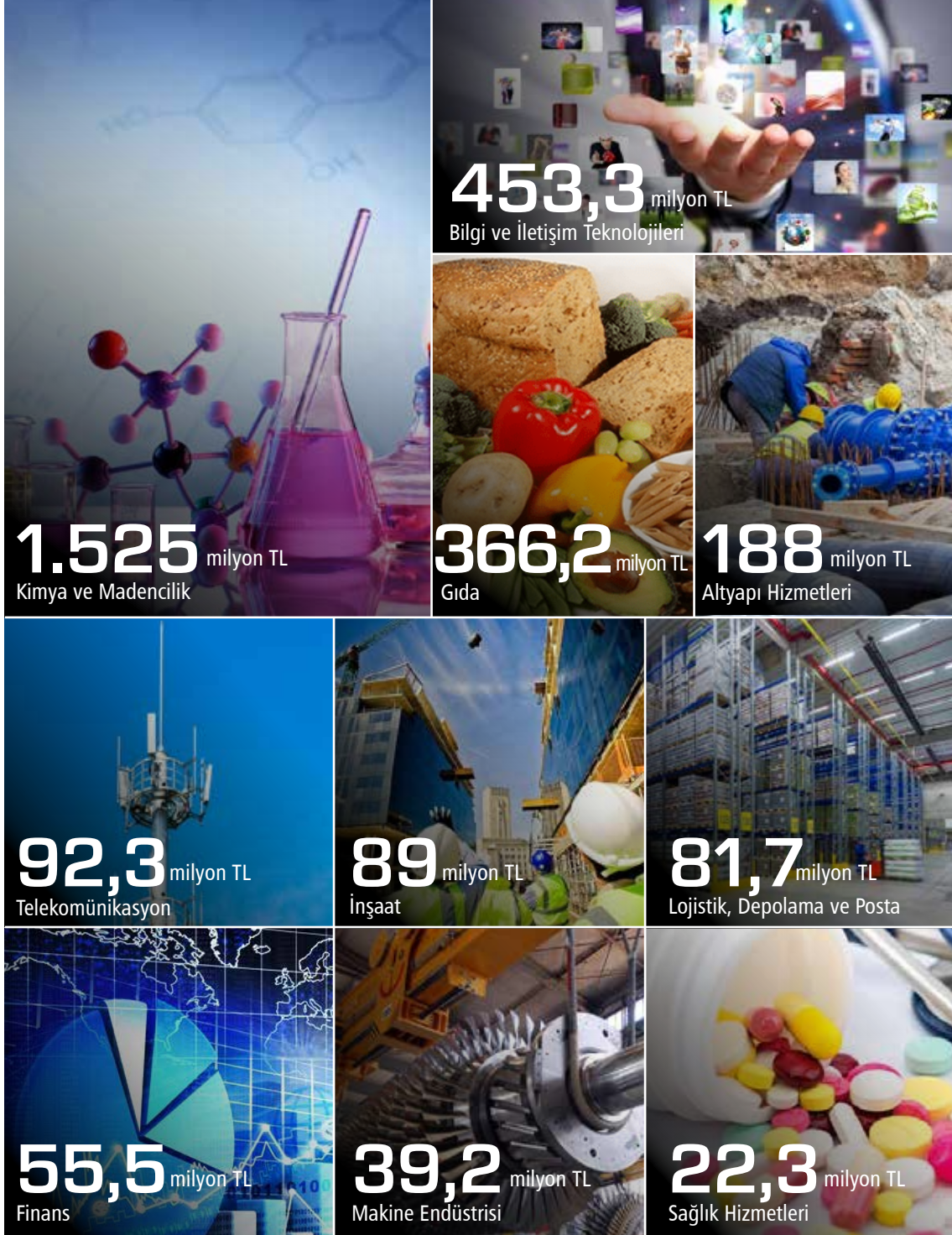
■ Ek olarak, konteyner taşıyıcıları arasındaki ittifakların, bir ittifaka dahil olan

dikey entegre liman işletmecilerine dikey entegre olmayan diğer limanlar karşısında avantaj sağladığı, bu ittifakların da güçlendirdiği dar oligopolistik yapının, MARPORT'un da bildirim konusu işlemle önemli bir küresel hat oyuncusunun ve bölge bakımından önemli bir konteyner hizmeti alıcısı olan MSC'nin kontrolüne geçmesiyle daha da güçleneceği,

■ Diğer yandan küresel hat oyuncularının ve ittifakların dikey entegrasyon sonucu sadece belli limanlarla çalışmalarının diğer terminal işletmecilerini bağımsız hat oyuncularının yarattığı talep ile yetinmek zorunda bırakabileceği, dolayısıyla bildirim konusu işlemin ciddi düzeyde atıl kapasite bulunan ve sabit maliyetlerin yüksek, ölçek ekonomilerinin önemli olduğu bu pazarda diğer terminal işletmecilerinin kârlı oldukları ölçüğe ulaşmasına engel olarak pazarda tutunmalarını zorlaştırabileceği ya da yatırım yapma güdülerini olumsuz etkileyebileceği kanaatine ulaşılmıştır. Bahse konu nedenlerle işlemin etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracağına, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca işleme izin verilmemesine karar verilmiştir.

En Yüksek İdari Para Cezası Uygulanan Sektörler (2016-2020)

REKABET İYİDİR, TEKELLEŞMEYİ ENGELLER

REKABET KURUMU BU ORTAMI KORUR

3.4. Son Beş Yıla İlişkin İstatistikî Bilgiler

Grafik 1: Sonuçlandırılan Dosyalar

	Rekabet İhlalleri	Muafiyet/Menfi Tespit	Birleşme/Devralma/ Ortak Girişim/Özelleştirme	TOPLAM
2016	83	33	209	325
2017	80	32	184	296
2018	88	44	223	355
2019	69	35	208	312
2020	65	34	220	319

Grafik 1’de, Rekabet Kurulunun 2016-2020 dönemini kapsayan son beş yıllık çalışmalarını incelendiğinde, bu dönemde nihai karara bağlanan dosya sayısının en düşük olduğu yılın 296 adet dosya ile 2017 yılı, en yüksek olduğu yılın ise 355 adet dosya ile 2018 yılı olduğu görülmektedir. 2016 ve 2019 yıllarında ise karara bağlanan dosya sayısı sırasıyla 325 ve 312 olmuştur. 2020 yılında ise sonuçlandırılan toplam dosya sayısı bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %2 düzeyinde bir artış göstermiş ve 319 olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, ilgili dönemde sonuçlandırılan toplam dosya sayısının yıllar itibarıyla dalgalanma gösterdiği söylenebilecektir.

2016-2020 döneminde sonuçlandırılan dosyaların türlerine göre dağılımına bakıldığında, her bir yılda ağırlığı birleşme ve devralma dosyalarının oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu dosyaları rekabet ihlallerine ilişkin dosyalar izlemektedir. Toplam karar sayısı

içinde en küçük pay ise muafiyet/menfi tespit dosyalarına aittir. Nitekim 2020 yılında da 319 adet nihai kararın 220 adedi birleşme ve devralma dosyalarına, 65 adedi rekabet ihlali dosyalarına, 34 adedi ise muafiyet/menfi tespit dosyalarına ilişkindir. Diğer bir deyişle anılan yılda sonuçlandırılan dosyaların yaklaşık %69’u birleşme ve devralma, yaklaşık %20’si rekabet ihlali, %11’i ise muafiyet/menfi tespittir.

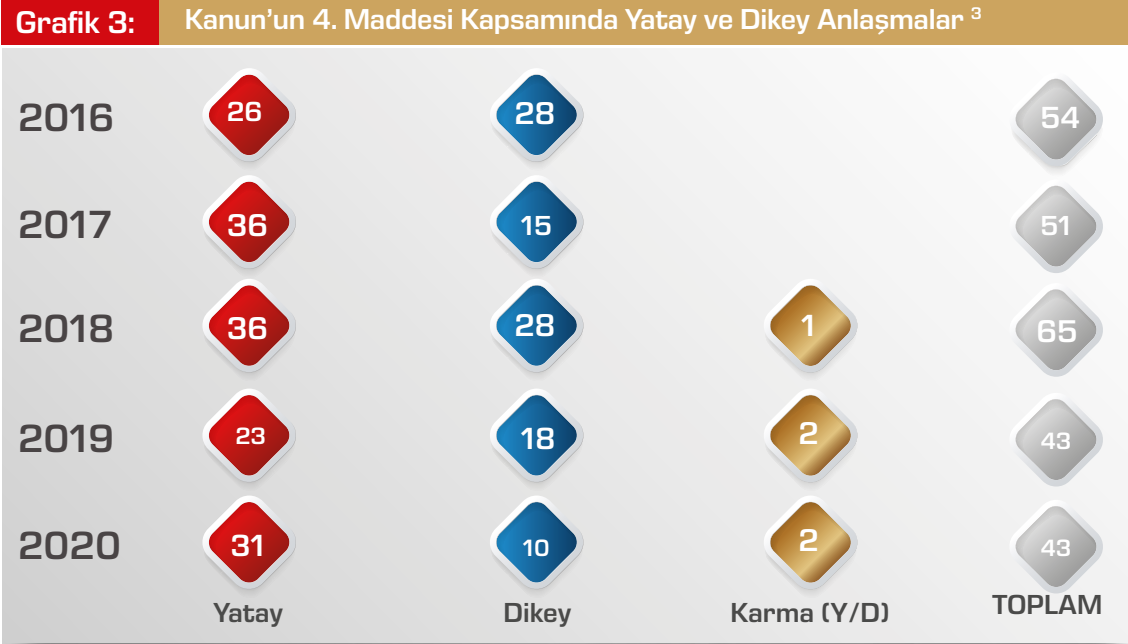
2020 yılı sonuçlandırılan dosya türleri bakımından bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında, 2019 yılında 69 adet olan rekabet ihlallerine ilişkin karar sayısı 65’e; 35 olan muafiyet/menfi tespit sayısı 34’e gerilemiştir. Öte yandan 208 olan birleşme ve devralma karar sayısı ise 220’ye yükselmiştir. Bu çerçevede, önceki yıla göre oransal olarak en büyük değişimin rekabet ihlallerine ilişkin nihai karar sayısında ortaya çıktığı söylenebilecektir.

Grafik 2: Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Sonuçlandırılan Dosyalar

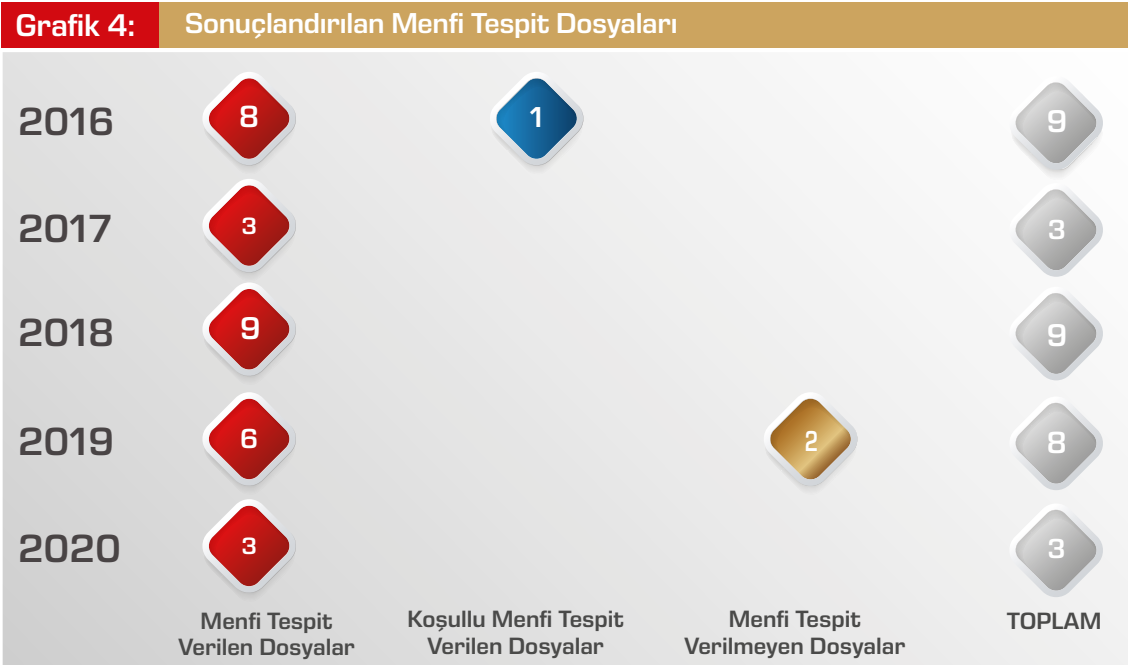

Grafik 2'de görülebileceği üzere, Rekabet Kurulu tarafından Kanun'un 4. maddesinin ve/veya 6. maddesinin ihlal edilip edilmediğine yönelik olarak alınan toplam karar sayısı, incelenen beş yıllık dönemde sırasıyla 83, 80, 88, 69 ve 65 olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, 2016-2018 yılları arasındaki üç yıllık dönemde rekabet ihlali karar sayısında yıllar itibarıyla bir önceki yıla kıyasla %10'u aşmayan değişiklikler olduğu söylenebilecektir. 2019 yılında rekabet ihlallerine ilişkin nihai karar sayısında bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %22 seviyesinde bir azalma olduğu görülmektedir. 2020 yılında, sonuçlandırılan dosya sayısında 2019'a göre %6 civarında bir azalma olmuştur. 2020 yılında rekabet ihlali iddialarına ilişkin olarak alınan 65 adet kararın 36'sında Kanun'un 4. maddesinin; 22'sinde 6. maddesinin; 7'sinde ise hem 4. hem de 6. maddesinin ihlal edilip edilmediği incelenmiştir. Bu çerçevede, geçmiş yıllara benzer şekilde 2020 yılında da Kurulun rekabet ihlali iddiasına ilişkin aldığı kararlarında ağırlığın Kanun'un 4. maddesinin ihlali iddialarına ait olduğu ifade edilebilecektir.

Grafik 3'te, Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin iddiaları içeren Rekabet Kurulu kararlarının son beş yıllık seyrine bakıldığında, 2017 yılında 51, 2018 yılında 65, 2019 ve 2020 yıllarında ise 43 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla bu beş yıllık dönemde rekabet ihlallerinin incelendiği toplam 385 adet dosyanın 256 adedinin, diğer bir ifadeyle yaklaşık %66'sının Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin iddiaları içerdiği söylenebilecektir. Bu 256 adet dosyanın yaklaşık %74'lük kısmında 4. maddenin ihlali iddiası tek başına değerlendirilmişken, yaklaşık %26'lık kısmında 4. maddenin yanı sıra 6. maddenin ihlal edildiğine dair iddialar da ele alınmıştır. 2020 yılında Kanun'un 4. maddesinin ihlali iddialarının incelendiği 43 adet kararın konu aldığı anlaşma türlerine bakıldığında, 31 adet kararın teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalara, 10 adet kararın ise teşebbüsler arasındaki dikey anlaşmalara ilişkin olduğu görülmektedir. İki adet karar ise hem yatay hem de dikey nitelikteki anlaşmaları konu almıştır.

2020 yılında Rekabet Kurulu tarafından üç adet menfi tespit kararı verilmiştir.

³ Bu Grafik, Grafik 2'nin birinci ve üçüncü sütunlarında yer alan dosyaları kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Grafik 5: Sonuçlandırılan Muafiyet Dosyaları

	2016	2017	2018	2019	2020
Bireysel Muafiyet Tanınan Dosyalar	10	19	18	16	15
Grup Muafiyeti Kapsamındaki Dosyalar	2	3		5	1
Koşullu Bireysel Muafiyet Tanınan Dosyalar	4	3	3		7
Koşullu Grup Muafiyeti Kapsamındaki Dosyalar			3		
Muafiyet Tanınmayan Dosyalar	3	2	4	1	7
Muafiyeti Geri Alınan Dosyalar		1		2	
Bireysel ve Grup Muafiyeti Beraber Değerlendirilen Dosyalar Tanınmayan Dosyalar	3	1	4	3	1
Diğer	2		3		
Toplam	24	29	35	27	31

Grafik 5'te görüleceği üzere, 2020 yılında sonuçlandırılan muafiyet başvurusu sayısı 31 olarak gerçekleşmiştir. Rekabet Kurulu tarafından 2020 yılında verilen muafiyet kararlarının sonuçları itibarıyla dağılımına bakıldığında bu kararların 15 adedinde ilgili anlaşmalara koşulsuz bireysel muafiyet

tanındığı, yedi adedi bakımından koşullu bireysel muafiyet tanındığı, bir adedinin grup muafiyeti kapsamında değerlendirildiği bir adedi için grup muafiyetinin ve bireysel muafiyetin birlikte değerlendirildiği ve yedi adedinde ise ilgili anlaşmalara muafiyet tanınmadığı görülmektedir.

Grafik 6: Sonuçlandırılan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyaları

Grafik 6'da görüleceği üzere, 2020 yılında karara bağlanan birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemi sayısı 220 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl ile kıyaslandığında sonuca bağlanan birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemi sayısında yaklaşık %5 oranında bir artış söz konusu olduğu görülmektedir. 2016-2019 döneminde olduğu gibi, 2020 yılında da bu kararların önemli çoğunluğunu devralma kararları oluşturmuştur. 2020 yılında Kanun'un 7. maddesi kapsamında karara bağlanan işlemlerin yaklaşık %68'ini 150 adet dosya ile

devralma işlemleri oluşturmaktadır. Ortak girişim kurulması işlemleri ise toplamda 62 dosya ile yaklaşık %28 oranında bir paya sahiptir. 2020 yılında sekiz adet birleşme işlemi nihai karara bağlanmıştır.

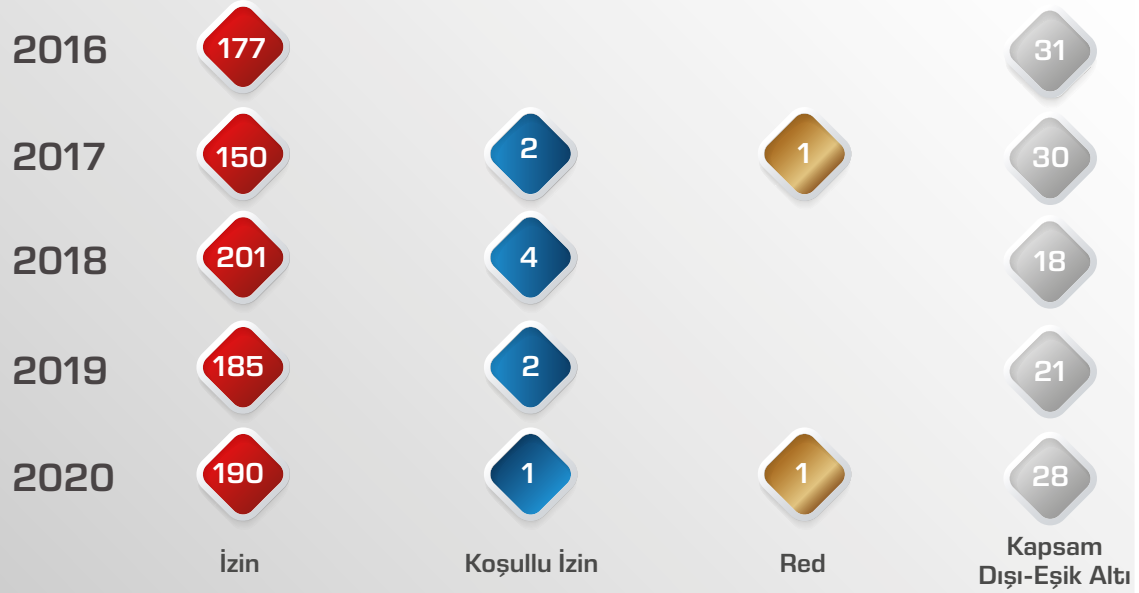
Grafik 7'de, 2020 yılında Kanun'un 7. maddesi kapsamında alınan kararların sonuçları itibarıyla dağılımına bakıldığında, gerçekleşen 220 adet başvurunun 28 adedinin kapsam dışı/eşik altı olduğu görülmektedir. Kanun kapsamında ve izne tabi olduğu anlaşılacak 192 adet başvurunun 190 adedine koşulsuz olarak, bir adedine ise koşullu olarak izin ve-

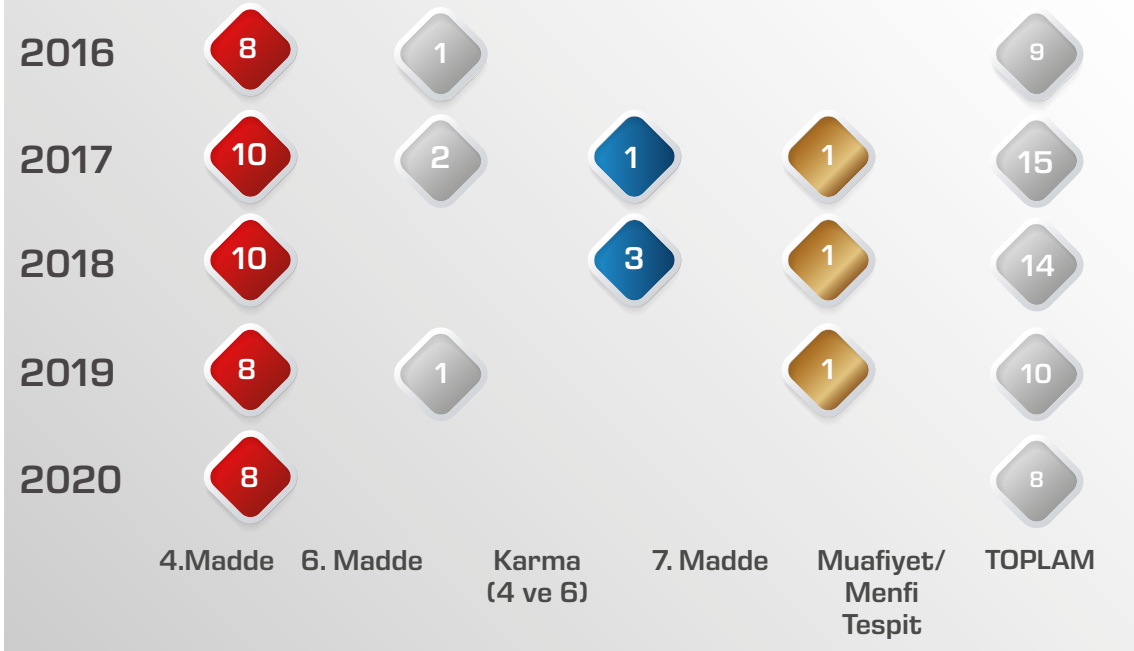
rilmiştir. 2020 yılında birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin olarak izin verilmeyen bir başvuru olmuştur. Geçmiş beş yıllık dönem esas alındığında, bu beş yıl zarfında biri 2017 yılında, diğeri ise 2020 yılında olmak üzere sadece iki birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme iş-

leminin yasaklandığı, 9 işleme ise koşullu izin verildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, anılan beş yıllık dönemde bildirim yapılan ve Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu anlaşılan birleşme ve devralma işlemlerinin yaklaşık %99'una koşulsuz izin verildiği söylenebilir.

Grafik 7:

Karara Bağlanan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyalarının Sonuçları

Grafik 8: Re'sen İncelenen Dosyaların Dağılımı

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi Kurula, re'sen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açma ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapma yetkisi vermiştir. Bu çerçevede Rekabet Kurulu, 2020 yılında sekiz dosyayı re'sen incelemiştir. Grafik 8'de re'sen incelenen sekiz dos-

yanın türlerine göre dağılımına bakıldığında, bunların tamamının 4. maddenin ihlali iddialarına ilişkin olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, ilgili beş yıllık dönemin ilk dört yılında olduğu gibi, 2020 yılında da re'sen incelenen dosyalar bakımından ağırlığı 4. maddenin ihlaline ilişkin dosyaların oluşturduğu ifade edilebilecektir.

Tablo 2: Para Cezaları (TL)*

Ceza Türü	Yıl	İhlaller	Birleşme / Devralma	Muafiyet / Menfi Tespit	TOPLAM
Esastan Verilen Ceza	2016	186.435.909			186.435.909
	2017	199.430.270			199.430.270
	2018	349.374.235			349.374.235
	2019	237.674.115			237.674.115
	2020	1.964.045.143			1.964.045.143
Başvurularda Yanlış ya da Yanıltıcı Bilgi/Belge (m. 16/1-a)	2016				
	2017				
	2018		320.376		320.376
	2019				
Birleşme ve Devralma İşlemini Süresi İçinde Bildirmeme (m. 16/1-b)	2016		31.236		31.236
	2017				
	2018				
	2019				
	2020		21.001.468		21.001.468
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2016	7.551.954			7.551.954
	2017	36.754			36.754
	2018				
	2019	826.106			826.106
	2020	61.468.770			61.468.770
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (m. 16/1-d)	2016				
	2017	3.225.409			3.225.409
	2018	194.082			194.082
	2019	38.116.077			38.116.077
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)**	2016				
	2017				
	2018	138.552			138.552
	2019	4.522.657			4.522.657
	2020	151.407.833			151.407.833

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiş ve 23.01.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun ile değişik madde bentleri dikkate alınmıştır.

** 2020 yılında verilen nispi idari para cezalarından 75.473.439 TL'si nihai karar/geçici tedbir kararı ile getirilen yükümlülüklerle ya da verilen taahhütlere uyulmaması (17/1-a) kapsamında, 75.934.394 TL'si ise istenen bilgi veya belgenin belirlenen süre içinde verilmemesi (17/1-c) kapsamında uygulanmıştır. 2020 yılında yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması (17/1-b) kapsamında nispi idari para cezası yaptırım uygulanmamıştır.

Tablo 3: Kanun'un 4. ve 6. Maddesi Kapsamında Verilen Para Cezaları (TL)*

Ceza Türü	Yıl	4. Madde Kapsamında İncelenen Dosyalar	6. Madde Kapsamında İncelenen Dosyalar	4 ve 6. Maddenin Aynı Anda İncelendiği Dosyalar	TOPLAM
Esastan Verilen Ceza	2016	133.693.788	52.742.121	2.543.993	186.435.909
	2017	38.776.937	158.109.340		199.430.270
	2018	19.014.529	330.359.706		349.374.235
	2019	228.733.560	8.940.555		237.674.115
	2020	1.656.837.739	307.207.404		1.964.045.143
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2016		7.551.954		7.551.954
	2017	18.377	18.377		36.754
	2018				
	2019	800.079	26.027		826.106
	2020	61.468.770			61.468.770
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (m. 16/1-d)	2016				
	2017			3.225.409	3.225.409
	2018	81.501		112.581	194.082
	2019	4.896.131	33.219.946		38.116.077
	2020	2.550.980			2.550.980
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)	2016				
	2017				
	2018	138.552			138.552
	2019	251.262	4.271.395		4.522.657
	2020	75.934.394	75.473.439		151.407.833,29

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiştir.

Tablo 4:
Yatay ve Dikey Anlaşmaların İncelendiği Dosyalar Kapsamında Verilen Para Cezaları (TL)*

Ceza Türü	Yıl	Yatay	Dikey	Karma
Esastan Verilen Ceza	2016	79.367.156	54.326.632	133.693.788
	2017	21.279.796	20.041.134	
	2018	9.201.300	9.813.229	19.014.529
	2019	164.392.558	64.341.001	
	2020	60.030.330	1.596.807.409	1.656.837.739
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2016			
	2017	18.377		
	2018			
	2019	800.079		
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (m. 16/1-d)	2016			
	2017	3.120.137		
	2018	194.082		
	2019	4.896.131		
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)	2020		2.550.970	
	2016			
	2017			
	2018	138.552		
	2019	251.262		
2020	75.934.394			

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiştir.

20-31 OCAK

Katılım Belgeli Rekabet Hukuku Staj Programı gerçekleştirildi.

25-26 ŞUBAT

Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde Rekabet Kurumu ile Azerbaycan Ekonomi Bakanlığına bağlı Anti-tekel Tüketici Piyasası Kontrolü Devlet İdaresi arasında İşbirliği Protokolü imzalandı.

9-10 MART

İstanbul Rekabet Forumu Çalıştay'ı gerçekleştirildi.

5-9 EKİM

Tunus Rekabet Konseyi uzmanlarına İslam İşbirliği Teşkilatı bağlı kuruluşu SESRIC'in katkılarıyla "Rekabet Hukuku ve Politikası" konulu eğitim verildi.

12 EKİM

17. Dönem Uzman Yardımcıları Eğitim Programı Başkan Birol Küle'nin açılış konuşmasıyla başladı.

23 KASIM-18 ARALIK

Kurumumuzun da paydaşı olduğu Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından yürütülen "Staj Seferberliği Projesi" kapsamında ilk staj programı gerçekleştirildi.

15-16 ARALIK

İstanbul Rekabet Forumu Yıllık Webinar'ı gerçekleştirildi.

21-25 ARALIK

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından desteklenen, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi tarafından düzenlenen "Siber Güvenlik Haftası" etkinliğinde, "Kamuda yerli siber güvenlik ürünlerinin kullanımının yaygınlaşmasına ve milli bir siber güvenlik ekosisteminin oluşturulmasına" yaptıkları katkılardan dolayı Rekabet Kurumu ödüle lâyık görüldü.

3.5. Eğitim ve Staj Faaliyetleri

Kurumumuz, kuruluşundan bu yana eğitim ve staj faaliyetlerine çok büyük önem vermektedir. Bu çerçevede Kurumumuz Kurum içi ve dışına yönelik eğitim faaliyetlerini 23 yıldır aralıksız olarak sürdürmekte, 2003 yılından bu yana ise staj çalışmalarını yürütmektedir.

Bu çerçevede 2020 yılı içerisinde de, 2020 yılında göreve yeni başlayan uzman yardımcılarının eğitimi ile diğer meslek personelinin eğitimine ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, gelen talepler doğrultusunda, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personele yönelik olarak da eğitim programları düzenlemiştir.

Kurumumuzun 2003 yılından bu yana geleneksel olarak yürüttüğü bir diğer faaliyeti ise rekabet hukuku ve uygulaması ile ilgili bilgi birikimine katkıda bulunarak bu alana olan ilgiyi artırmak amacıyla üniversite öğrencilerine yönelik olarak düzenlenen stajlardır. İçerik olarak staj tanımından öte yoğunlaştırılmış eğitim şeklinde gerçekleştirilen bu programlar iki hafta sürmektedir. İlk hafta

Rekabet Kurulu kararlarıyla zenginleştirilen ülkemiz rekabet hukuku mevzuatı eğitimlerinin ardından, ikinci haftada ise katılımcılara dağıtılan örnek olay-senaryo üzerinde etüt çalışması yapılmaktadır. Söz konusu stajlar kapsamındaki eğitimler, Rekabet Kurumu meslek personeli tarafından verilmektedir. Bugüne kadar, 1729 lisans ve yüksek lisans programı öğrencisi Kurumumuzda staj eğitimlerini tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmışlardır. Bu çerçevede, 2020 yılında da üniversite öğrencilerine yönelik "Katılım Belgeli Rekabet Hukuku Staj Programı" 20-31 Ocak tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

2020 yılı içerisinde üniversite öğrencilerine yönelik olarak yürütülen bir diğer faaliyet ise Kurumumuzun da paydaşı olarak katılım sağladığı Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) tarafından yürütülen "Staj Seferberliği Projesi"dir. Bu proje kapsamında 23 Kasım - 18 Aralık 2020 tarihlerinde Kurumumuzda gerçekleştirilen staj programının ilkinden dört üniversite öğrencisi yararlanmıştır. Eğitim ve staj etkinliklerine Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5: Eğitim ve Staj Etkinlikleri

Tarih	Eğitim Konusu	Eğitim Veren Kurum/ Kuruluş/Kişi
20 - 31 Ocak 2020	Üniversite öğrencilerine yönelik Katılım Belgesi Rekabet Hukuku Staj Programı	Rekabet Kurumu
20 Şubat 2020	2019 ICN Brezilya Kartel Çalışma Grubu Toplantısında ele alınan konuların tartışıldığı Kurum içi eğitim	Rekabet Kurumu
8 Temmuz 2020	Sermaye Piyasası Kurumu Uzman Yardımcılarına Rekabet Kurumu tanıtımı	Rekabet Kurumu
17 Temmuz 2020	Rekabet Uzman Yardımcılarına hakim durum testi ile rekabetin önemli ölçüde azaltılması testleri arasındaki farklara yönelik Kurum içi eğitim	Rekabet Kurumu
27 Temmuz 2020	Rekabet Uzman Yardımcılarına hakim durum tespiti ile hakim durum unsurlarına yönelik Kurum içi eğitim	Rekabet Kurumu
14-18 Eylül 2020	Güvenli kod geliştirme eğitimi	Özel Sektör
16 Eylül 2020	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Bilişim Uzman Yardımcılarına Rekabet Kurumu tanıtımı	Rekabet Kurumu
5-6 Ekim 2020	Test uzmanlığı eğitimi	Özel Sektör
12 Ekim 2020-20 Ocak 2021	17. Dönem Rekabet Uzman Yardımcıları Eğitimi	Rekabet Kurumu
23 Kasım 2020	Meslek personeli için "Rekabet İktisadi ve Kantitatif Yöntemler" eğitimi	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
23 Kasım-18 Aralık 2020	Cumhurbaşkanlığı Staj Seferberliği Projesi kapsamında düzenlenen ilk staj programı	Rekabet Kurumu
Yıl boyu çevrim içi erişim	Online siber güvenlik farkındalık eğitimi platformu	Bilgi Güvenliği Derneği

3.6. Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri

4054 sayılı Kanun'un 55. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Kurulun nihai kararlarına, tedbir kararlarına ve idari para cezalarına ilişkin kararlarına karşı iptal davaları 2012 yılına kadar ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülmüştür. Anılan davalarda

Danıştay 13. Dairesi görevli iken 2012 yılında yapılan değişiklik ile ilk derece mahkemesi olarak Ankara İdare Mahkemeleri tayin edilmiştir. Kurul kararlarına karşı açılan davalar incelendiğinde, bunların büyük bölümünün soruşturma sonucu verilen nihai kararlara yönelik olduğu görülmektedir.

Tablo 6: 1997-2020 Yılları Arasında Kurum Lehine ve Aleyhine Açılan Davalar Listesi⁴

Kurul Kararının Niteliği	Devam Ediyor	Hitam	Genel Toplam
Soruşturma	199	1056	1255
Önaraştırma	99	207	306
İlk İnceleme	4	85	89
Para Cezasına İtiraz	19	54	73
Birleşme/Devralma	8	46	54
Özelleştirme		33	33
Muafiyet	13	49	62
Geçici Tedbir	2	10	12
Sürelili Para Cezası	9	11	20
Bilgi Belge İsteme	6	21	27
Zımnili Ret İşleminin İptali	1	10	11
Yerinde İnceleme Yapılırken Eksik Belge Verilmesi	2	7	9
Bildirime Karşı	1	6	7
Ortak Girişim	1	7	8
Menfi Tespit	2	4	6
Muafiyetin Geri Alınması		2	2
Madde 42/2	28	60	88
Madde 5/4	12	5	17
Dava Açılması	2		2
Diğer Teknik Davalar	4	7	11
Geçici Tedbir Sürelili Para cezası		1	1
Kurul Kararına İtiraz	11	5	16
Dosya Giriş Hakkı	16	9	25
Butlan*		1	1
Müdahil*		1	1
İcra Takibi*	73	412	485
Diğer İdari İşlemlerle İlgili Davalar*	12	303	315
İptal Davası*	73	220	293
Diğer Cezai İşlemlerle İlgili Davalar*	2	11	13
TOPLAM	599	2643	3242

*Bu davalar doğrudan mesleki konularla ilgili olmayıp, mesleki kararlara ilişkin davaların devamı niteliğinde ya da diğer davalara ilişkindir.

⁴ Danıştay tarafından iptal edilen ve Kurul tarafından dosyaların yeniden değerlendirilmesi sonucunda alınan kararlar mükerrerliği önlemek için tablolarda gösterilmemiştir.

Tablo 7: 2020 Yılında Kurul Kararlarına Karşı Açılan Davalar Listesi

Kurul Kararının Niteliği	Devam Ediyor	Hitam	Genel Toplam
Soruşturma	60	2	62
Devralma	2		2
Ön Araştırma	14		14
Geçici Tedbir	2		2
Sürelî Para Cezası	9	1	10
Madde 42/2	4		4
Madde 5/4	4		4
Muafiyet	3		3
Bilgi Belge İsteme	1	1	2
İptal Davası*	19	1	20
Kurul Kararına İtiraz	3		3
Dosya Giriş Hakkı	9		9
Yerinde İnceleme	9		9
İcra Takibi*	1	1	2
Diğer Teknik		1	1
Diğer İdari İşlemlerle İlgili Davalar*	6	2	8
TOPLAM	146	9	155

* Bu davalar doğrudan mesleki konularla ilgili olmayıp, mesleki kararlara ilişkin davaların devamı niteliğinde ya da diğer davalara ilişkindir.

Tablo 8: 2016-2020 Yıllarında Sonuçlanan Davaların Sonuçlarına Göre Dağılımı

Mahkeme Kararı Sonucu	2016	2017	2018	2019	2020
Kurum Aleyhinde	15	9	14	6	24
Kurum Lehinde	67	115	71	60	124
Diğer*	7	7	12	4	7
TOPLAM	89	131	97	70	155

*Diğer kaleminin altında davanın açılmamış sayılması, dilekçenin reddi, görev yönünden ret, kısmen kabul kısmen ret, feragat nedeniyle veya diğer nedenlerle karar verilmesine yer olmadığı halleri toplulaştırılmıştır.

Tablo 8'de 2016-2020 döneminde mesleki konularla ilgili davaların ne şekilde sonuçlandığına ilişkin bilgi yer almaktadır. Buna göre, o yıl içinde sonuçlanan mesleki konularla ilgili davalardan 2016 yılında %75,3'ü, 2017 yılın-

da %87,8'i, 2018 yılında %73,2'si, 2019 yılında %85,7'si Kurum lehine sonuçlanmıştır. 2020 yılında ise bu oran, neticelenen toplam 155 adet davanın 124 adedi Kurum lehine olmak üzere, %80 olarak gerçekleşmiştir.

3.7. Düzenleme Faaliyetleri

2020 yılı içerisinde gerçekleştirilen düzenleme faaliyetlerine aşağıda yer verilmiştir.

3.7.1. 2020 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler

3.7.1.1. 7246 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"

16.06.2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilerek yasalanan 7246 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizde Avrupa Birliği ve gelişmiş ülke uygulamalarıyla uyumlu ve daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin yerleştirilmesi, Rekabet Kurumunun da piyasaların ihtiyacını daha iyi karşılayabileceği yapıya ve vasıtalara kavuşturularak daha aktif ve dinamik hale getirilmesi ve böylelikle rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması amaçları çerçevesinde Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle;

- Muafiyet rejiminde "kendi kendine değerlendirme" yönteminin netleştirilmesiyle hukuki belirliliğin artırılması,
- Birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesinde "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testine geçilmesiyle birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi,
- Yapısal tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetkinin açıkça belirtilmesiyle

rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumunun önemli bir araca kavuşturulması,

- Rekabet ihlallerine ilişkin delillerin elde edilmesinde en önemli yetkilerden olan yerinde inceleme yetkisinin hukuki altyapısının daha da güçlendirilmesi,
- Kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini temin etmek için rekabeti hissedilir ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (de minimis), taahhüt ve uzlaşma müesseselerinin hayata geçirilmesi

sağlanmıştır.

3.7.1.2. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2021 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No : 2021/1)

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesi uyarınca, yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle 1/1/2021 tarihinden 31/12/2021 tarihine kadar geçerli olmak üzere hesaplanan idari para cezasının alt sınırını gösteren "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2021 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/1)" 18.12.2020 tarihli ve 31338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2021/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen idari para cezası alt sınırı 34.809-TL (otuzdörtbinsekizyüzdokuzlira) olarak tespit edilmiştir.

3.7.1.3. Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz

4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca dijital verilerin incelenmesi süreçlerinde uygulanacak usule ilişkin açıklamalarda bulunmak amacıyla hazırlanan Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz Rekabet Kurulunun 08.10.2020 tarihli ve 20-45/617 sayılı kararıyla kabul edilerek yayımlanmıştır.

3.7.2. Çalışmaları Devam Eden Düzenlemeler

Yukarıda da ifade edildiği üzere, 7246 sayılı Kanun ile rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (de minimis), taahhüt ve uzlaşma müesseseleri mevzuatımıza kazandırılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesinin ikinci fıkrasında ve 43. maddesinin üçüncü fıkrasında sırasıyla rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (de minimis) ve taahhüt müesseselerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak tebliğlerle, Kanun'un 43. maddesinin dokuzuncu fıkrasında ise uzlaşma müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların ise Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede hazırlanan "Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamadığı Kabul Edilen Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ Taslağı" ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önarastırmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ Taslağı" Rekabet Kurulunun ilgili kararları uyarınca kamuoyu görüşüne sunulmuş olup, paydaşlarca iletilen görüşlerin değerlendirilmesi aşamasına geçilmiştir. Uzlaşma müessese-

sinin usul ve esaslarına ilişkin yönetmelik taslağının hazırlanmasına ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir.

Bunun yanı sıra, birleşme ve devralmaların kontrolüne ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesine yönelik olarak 2019 yılında başlatılmış olan çalışmalar, 2020 yılında 7246 sayılı Kanun ile Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesinde yapılan değişiklik sonucunda birleşme ve devralmaların incelenmesinde "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testinin benimsenmesiyle birlikte kapsamı genişletilerek sürdürülmüştür.

3.8. Ekonomik Analiz ve Araştırma Faaliyetleri

3.8.1. İncelemelere İlişkin Faaliyetler

2020 yılı içerisinde yürütülen soruşturmalar, birleşme ve devralma ve sektör incelemeleri kapsamında muhtelif nitelikte ekonomik analiz ve araştırma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak teşebbüslerin fiyat hareketlerinin analiz edilmesi; bahse konu fiyat hareketlerinin maliyet şoklarıyla açıklanıp açıklanamayacağı; tavsiye edilen fiyatlar ile bayiler tarafından uygulanan fiyatlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi gibi hususlar istatistikî ve ekonometrik yöntemlerle incelenmiştir. Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak ilgili pazarların tanımı yapılmış ve dosya kapsamında aşırı fiyatlama yapıp yapılmadığı analiz edilmiştir. Kanun'un 7. maddesi kapsamında incelenen bir devralma işlemi bakımından ise coğrafi pazarların tespiti ve belirlenen coğrafi pazarlar özelinde, işlemin olası rekabetçi ve rekabet karşıtı etkileri analiz edilmiştir. Bu kapsamda gübre, liman işletmeciliği, kimyasal ürünler, buğday

unu, dayanıklı tüketim malları ve kaynak sektörlerinde yürütülen incelemeler kapsamında yapılan değerlendirmelere önemli katkılar sağlamıştır. 5.2.2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan hızlı tüketim malları perakende sektörüne yönelik hazırlanan Sektör İncelemesi Ön Raporu'na iktisadi görüş hazırlanarak katkıda bulunulmuştur.

3.8.2. 2020 Yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu

Ülkemizdeki yatırım ikliminin seyri bakımından yatırımcıların kararlarına yol gösteren önemli veri setlerinden biri olan Birleşme Devralma Görünüm Raporu, geçmiş bir yılda Rekabet Kurumu tarafından incelenen birleşme ve devralma işlemlerine ilişkin verileri içermektedir. Söz konusu raporda 2020 yılında gerçekleşmesi planlanan birleşme ve devralma işlemlerine ilişkin başlıca şu tespitlere yer verilmektedir.

2020 yılında Rekabet Kurumu tarafından toplam 220 adet birleşme ve devralma işlemi incelenerek, bu işlemler son bildirim tarihinden ortalama 18 gün sonra nihai karara bağlanmıştır. Bu işlemlerden 75'i Türk yasalarına göre kurulmuş şirketlere ilişkin olup bu işlemlerin toplam değeri 29 milyar 192 milyon TL'dir. Söz konusu işlem sayısı ve değeri, son sekiz yıllık ortalamanın üstündedir. Türkiye işlemleri arasında 2020 yılında en çok işlemin, "elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı"; en yüksek işlem değerinin "parasal aracı kuruluşların faaliyetleri" alanında gerçekleştiği görülmektedir. Yabancı yatırımcıların aynı yılda 34 ayrı işlemde Türk şirketlerine yatırım yapmayı planladıkları tespit edilmiştir. Türk şirketlerine doğrudan yapılan söz konusu yabancı yatırımcılar arasında işlem bazında yapılan sıralamaya göre ilk sırada Almanya yer alırken, bu ülkeyi

Birleşik Arap Emirlikleri ile Lüksemburg izlemektedir. İşlem hacmi bakımından ise ilk sırayı Güney Kore ve Katar kökenli yatırımcılar almıştır.

3.8.3. Etki Analizi Raporu

Rekabet Kurulu kararlarının etkilerinin parasal bir değer olarak ifade edilmesine olanak sağlayan, bu yönüyle bir yandan şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kurumsal performansın izlenmesini mümkün kılarken diğer yandan ise Kurumun ekonomide ne kadar önemli bir işleve sahip olduğunu ortaya koyması bakımından ilgili paydaşlar nezdinde önemli bir rekabet savunuculuğu faaliyeti niteliği taşıdığı değerlendirilen etki analizi çalışmaları ikişer yıllık sürelerle tek-
lanmaktadır.

Rekabet Kurumu tarafından hazırlanan Etki Analizi Raporu'nda OECD varsayımlarına dayanılarak yapılan hesaplamalara göre, Kurumun 2019-2020 yıllarında yürütmüş olduğu faaliyetleri sonucunda tüketicilere sağlanan faydanın Aralık 2020 fiyatları ile yıllık ortalama 5,27 milyar TL, toplamda ise 10,55 milyar TL seviyesinde olduğu ortaya konulmuştur. Kurumun tüketici refahına olan katkısı ile bütçe giderleri kıyaslandığında hesaplanan tahmini yıllık ortalama tüketici faydası, bütçe giderlerinin yaklaşık 44 katına ulaşmıştır. Rekabet Kurumunun yurtdışı muadili olan Birleşik Krallık Rekabet Otoritesi tarafından 2019-2020 dönemine ilişkin etki değerlendirmesinde, aynı rakam Birleşik Krallık için 14.6 katı seviyesinde olduğu beyan edilmiştir.

Yapılan çalışma Rekabet Kurumunun ilgili dönemdeki müdahale/faaliyetlerinin tamamını ve caydırıcı etkilerini kapsamadığı gibi hesaplanan faydalar, ilgili kararların inovas-

yon, kalite ve verimlilik gibi unsurlar üzerindeki olumlu etkilerini de içermemektedir. Dolayısıyla Etki Analizinde yer verilen bu tahminler, Rekabet Kurumunun faaliyetlerinin ekonomiye ve tüketicilere sağladığı faydaların yalnızca bir bölümünü yansıtmaktadır.

3.8.4. Meslek Personeline Yönelik İktisat Eğitimi

2020 yılında, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi bünyesindeki meslek personeline yönelik olarak, konusunda yetkin bir akademisyen tarafından verilmek üzere "Rekabet İktisadi ve Kantitatif Yöntemler" konulu 60

saatlik bir eğitim programına başlanmıştır. Eğitim programı pandemi koşullarına uygun bir şekilde hem yüz yüze hem de çevrim içi olarak devam etmiştir.

3.9. Bilişim Teknolojileri Kapsamındaki Faaliyetler

3.9.1. E-Devlet Başvuru Portalı

2020 yılında e-devlet başvuru portalında sunulan hizmetlerin en iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Kurumumuza portal üzerinden yapılan başvurulara ilişkin istatistikler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo: 9 E-Devlet Başvuru Portalı İstatistikleri

TALEP TÜRÜ	BAŞVURU SAYISI
Rekabet İhlali Başvurularının Alınması	505
Birleşme Devralma Başvurularının Alınması	142
Menfi Tespit/Muafiyet Başvurularının Alınması	17
Rekabet Kurumuna Yapılan Dosyaya Giriş Hakkı Başvurularının Alınması	23
Soruşturmalarda Taraflarca 1., 2. ve 3. Yazılı Savunmaların Gönderilmesi	155
Soruşturmalarda Tarafların Yazılı Savunmaları İçin Ek Süre Verilmesi Taleplerinin Alınması	23
Rekabet Kurumu Nezdinde Sözlü Savunma Toplantısına Katılım Taleplerinin Alınması	30
Birleşme Devralma Başvurularına 3. Taraflarca İtiraz veya Bilgi Verme Başvurularının Alınması	20
Her Türlü Dosyada veya Çalışmada Taraflardan veya 3. Taraflardan Bilgi İsteme Cevaplarının Alınması/Kabulü	956
İYUK m. 11 Kapsamında Kurul Kararının Yeniden Değerlendirilmesi Taleplerinin Kabulü	8

3.9.2. Bilişim Güvenliği

Kurumsal bilgilerin ve varlıkların yönetilmesini, izlenmesini ve korunmasını teminen 2019 yılında uygulamaya alınan TSE/ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin (BGYS) kullanımına 2020 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede, Türk Standartları

Enstitüsü (TSE) tarafından yapılan kapsamlı denetim sonucunda Kurumumuz TSE/ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikası'nı, üç yıl süreyle geçerli olacak şekilde almaya hak kazanmıştır. Kurumumuz ayrıca Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından desteklenen Türkiye Siber

Güvenlik Kümelenmesi tarafından 2020 yılı içerisinde düzenlenen “Siber Güvenlik Haftası” etkinliğinde, “Kamuda yerli siber güvenlik ürünlerinin kullanımının yaygınlaşmasına ve milli bir siber güvenlik ekosisteminin oluşturulmasına” yaptığı katkılardan dolayı ödüle layık görülmüştür.

3.9.3. Kurumsal Etkinliklere Bilişim Altyapısı Sağlanması

2020 yılında gerçekleştirilen her iki ICF organizasyonunda altyapı ve yazılım destekleri Kurum bilişim personeli tarafından sağlanmıştır. ICF kapsamında yapılan çevrim içi anketler Kurum bilişim personeli tarafından hazırlanmış ve kurulan sistemle anket sonuçları anlık olarak takip edilmiştir. Bununla birlikte, Covid-19 salgınının Kurumsal işleyişteki olumsuz etkilerinin en aza indirilebilmesi amacıyla yerli ve milli çevrim içi toplantı yazılımı “Diyalog” devreye alınmıştır. Diyalog yazılımı ile 17. dönem rekabet uzman yardımcılarının eğitimleri başta olmak üzere, birçok eğitim ve toplantı etkinliği çevrim içi olarak başarıyla gerçekleştirilmiştir.

3.10. Uluslararası İlişkiler Faaliyetleri

3.10.1. Avrupa Birliği (AB)

Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasındaki Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararı uyarınca kurulan Gümrük Birliğinin işleyişi çerçevesindeki hususların ele alındığı Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin toplantılarına ve 3/2000 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile katılım ortaklığının öncelikleri ve mevzuatın uyumlaştırılması konularındaki gelişmeleri izlemek amacıyla oluşturulan Alt Komitelerden biri olan 2 No'lu İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi'nin toplantılarına katkı sağlanmaktadır.

AB'ye aday ülke konumundaki ülkemiz, hem aday ülkelere yönelik mali yardımları içeren Katılım Öncesi Mali Yardım Aracından (IPA) yararlanmakta, hem de AB üye ülkeleri ve aday ülkeler arasında AB politikaları ile ilgili işbirliğini teşvik etmek üzere uygulanan Bir-

lik Programları ve Ajanslarına katılım sağlamaktadır. 2019/20 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereği 4 Şubat 2020 tarihinde Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilen AB Programları Kurulu'nda, 2021-2027 dönemi için kamu kurumlarını ilgilendiren her bir AB Programı için Çalışma Gruplarının oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, Kurumumuz Tek Pazar Çalışma Grubu altında yer alarak bu gruba katkı sağlamaktadır.

3.10.2. Çok Taraflı İlişkiler

3.10.2.1. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

23-24 Ocak 2020 tarihlerinde Beyrut/LÜBNAN'da bulunan Birleşmiş Milletler Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UN-ESCWA) merkezinde, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri (Middle East and North Africa-MENA) ile Körfez ülkelerinin rekabet alanında gelişimlerini desteklemeye yönelik teknik destek sağlamak amacıyla OECD, UN-ESCWA ve UNCTAD işbirliğinde bu yıl ilki düzenlenen 1. MENA Rekabet Forumuna katılım sağlanmıştır.

Sırasıyla 25-26 Şubat 2020 tarihlerinde Paris/FRANSA'da OECD Rekabet Birimi tarafından OECD Genel Merkezinde düzenlenen “Dikey Birleşmeler ve Dikey Sınırlamalar Çalıştayı” ile “OECD Rekabet Açık Günü” etkinliklerine katılım sağlanmıştır.

Kurumumuzca 2020 yılında Rekabet Komitesi ve bu Komite bünyesindeki çalışma grupları toplantıları sırasında tartışılan aşğıdaki konular hakkında ülke katkısı hazırlanmıştır:

- Tüketici Veri Hakları ve Rekabet
- Birleşmelerin Konglomera Etkileri
- Dijital Pazarlarda Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması
- Nihai İncelemelerde Ekonomik Analiz
- Güncel Rekabet Sorunlarıyla Başa Çıkamada Sektör İncelemelerinin Kullanılması

3.10.2.2. Birleşmiş Milletler Ticaret Kalkınma Konferansı (UNCTAD)

UNCTAD tarafından 19-23 Ekim 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilen 8. Birleşmiş Milletler Değerlendirme Konferansı'nın Tüketici ve Rekabetin Korunması Başlıklı bölümünde Kurumumuz "Dijital Ekonomide Tüketicinin ve Rekabetin Güçlendirilmesi" başlıklı panele katılım sağlamıştır.

3.10.2.3. Uluslararası Rekabet Ağı (ICN)

27-28 Şubat 2020 tarihlerinde Melburn/AVUSTRALYA'da ICN Birleşme Çalışma Grubu (MWG) adına, Avustralya Rekabet ve Tüketici Komisyonu (ACCC) ev sahipliğinde düzenlenen "Doğru Dengeyi Yakalama: Rekabet Otoriteleri Değişen Pazar Ortamında Birleşme Denetimine ve Çözüm Yollarına Nasıl Yaklaşıyor?" başlıklı ICN Birleşme Çalıştayı'na Kurumumuz katılım sağlamıştır.

3.10.2.4. İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC)

SESRIC Değerlendirme Toplantısı

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) bünyesinde faaliyet gösteren SESRIC ile Kurumumuz arasında 14 Ekim 2020 tarihinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda 2020-2021 yıllarında SESRIC ile Kurumumuz arasındaki iş birliğinin geliştirilmesine yönelik bir yol haritası belirlenmiştir.

3.10.2.5. Uluslararası Eğitim Seminerleri

Tunus Rekabet Konseyi Eğitimi

5-9 Ekim 2020 tarihleri arasında, SESRIC'in katkılarıyla, Tunus Rekabet Konseyi uzman/uzman yardımcılarına "Rekabet Hukuku ve Politikası" konulu eğitim verilmiştir. Beş gün süren eğitim programında pazar tanımı, sektör incelemeleri, rekabet karşıtı anlaşmalar, hakim durumun kötüye kullanılması, birleşme ve devralmalar ile para cezaları/za-

rar hesaplama konularında Kurumumuzun tecrübeleri ve Dünya uygulamaları katılımcılarla paylaşılmıştır.

3.10.3. İkili İlişkiler

Rekabet Kurumu, ikili ilişkiler kapsamında 2005 yılından bu yana diğer ülkelerin rekabet otoriteleriyle işbirliği protokolleri imzalamaktadır.

Bu kapsamda, 25-26 Şubat 2020 tarihlerinde, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başkanlığında, Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN'ın da katılımıyla Bakü/AZERBAYCAN'a bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret esnasında Rekabet Kurumu ile Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığına bağlı Anti-Tekel ve Tüketici Piyasası Kontrolü Devlet İdaresi arasında rekabet politikası alanında İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Kurumumuz ile diğer ülkelerin rekabet otoriteleri arasında yürürlükte olan İşbirliği Protokolü sayısı 2020 yılı sonunda 22'ye ulaşmıştır.

3.10.4. İstanbul Rekabet Forumu (İstanbul Competition Forum - ICF)

2019 yılında Kurumumuz tarafından, ülkemizin içinde yer aldığı coğrafyadaki diğer rekabet otoriteleriyle işbirliğini ve ilişkilerini güçlendirmek için, UNCTAD'ın da katkılarıyla, İstanbul Rekabet Forumu oluşturulmuştur. ICF çerçevesinde düzenlenen faaliyetler 2020 yılında da sürdürülmüştür. Söz konusu faaliyetlere aşağıda yer verilmektedir.

ICF Çalıştayı

ICF kapsamında, 9-10 Mart 2020 tarihleri arasında 19 ülkenin rekabet otoritelerinde görevli uzman ve orta seviye yöneticilerin katılımıyla İstanbul'da bir Çalıştay düzenlenmiştir. İki gün süren Çalıştay'ın ilk gününde "Dijital Platformlarda Rekabet", "Dijital Platformlarda Pazar Tanımı" ve "Dijital Platformlarda Tüketici Zarar Teorisi" konulu; ikinci

gününde ise “Sınır Aşan Dosyaların Yürütülmesi” konulu paneller düzenlenmiştir.

ICF Webinarı

2 Haziran 2020 tarihinde UNCTAD, OECD gibi uluslararası örgütlerin temsilcilerinin yanı sıra George Washington Üniversitesi Hukuk Fakültesi Profesörü William KOVACIC ile Rusya Federasyonu, Arnavutluk, Tunus, Özbekistan ve Yunanistan rekabet otoritelerinden konuşmacıların yer aldığı bir Webinar düzenlenmiştir.

2020 ICF Yıllık Webinarı

Covid-19 salgını sürecinde ICF toplantıları çevrim içi webinarlar şeklinde devam etmiştir. Bu kapsamda, Forum 15-16 Aralık 2020 tarihlerinde, çevrimiçi olarak “Dijital Piyasalarındaki Rekabet Sorunları” ana başlıklı gündemle toplanmıştır. Forum, Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN ve Rekabet Kurumu Başkanı Sayın Birol KÜLE'nin açılış konuşmalarıyla başlamıştır. Webinara Kurumumuz Başkan ve yöneticilerinin yanı sıra diğer ülke rekabet otoritelerinin başkanları, akademisyenler ve uluslararası kuruluş temsilcileri katılım sağlamışlardır.

3.11. Rekabet Savunuculuğu ve Kurumsal İlişkiler Kapsamındaki Faaliyetler

3.11.1. Sektör İncelemeleri

4054 sayılı Kanun ile Rekabet Kuruluna verilen piyasaları denetleme yetkisinin yanı

sıra rekabet savunuculuğu kapsamında en önemli faaliyetlerden birisi de sektör incelemeleri olarak adlandırılan; belirli bir sektörün ya da piyasaların geneline veya belli bir bölümüne ilişkin yapısal ve/veya davranışsal rekabet sorunlarının tespitine ve çözümüne yönelik olarak yürütülen çalışmalardır. Rekabet Kurumunun son beş yılda tamamladığı sektör incelemelerine aşağıda yer verilmektedir.

Tamamlanan Sektör İncelemeleri

(Son beş yıl)

Sinema	2016
Çimento	2016
TV Yayıncılığı	2017
Fındık	2018
Fuarçılık	2019

2020 yılında, “çevrim içi pazaryeri”, “yaş meyve ve sebze”, “akaryakıt” ve “finansal teknolojiler” piyasalarına yönelik sektör incelemeleri başlatılmıştır. “Hızlı tüketim malları perakendeciliği” sektör inceleme çalışması 2020 yılında da devam etmiştir. 2020 yılında da tamamlanan sektör incelemesi bulunmaktadır. Rekabet Kurumunun 2021 yılında, kamuoyu ile paylaşmayı öngördüğü sektör incelemelerine ilişkin detaylar Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10: 2020 Yılında Başlatılan/Devam Eden Sektör İncelemeleri

İnceleme Konusu Sektör	İncelemenin Başlama Gerekçesi	Planlanan Tamamlanma Tarihi
Çevrim İçi Pazaryeri	Çevrim İçi Pazaryeri sektör incelemesi kapsamında e-ticaretin önde gelen aktörleri arasında yer alan, artan internet erişimi imkânları ve tüketici tercihleri doğrultusunda tüketici harcamalarından gün geçtikçe daha fazla pay alan, aynı zamanda çoğu KOBİ niteliğinde olan satıcıların geniş tüketici kitlelerine ulaşmasına aracılık eden e-pazaryerleri konu alınmaktadır. Bu çerçevede, ilgili sektör incelemesi ile e-pazaryerlerindeki rekabet dinamiklerini anlamak ve olası rekabet sorunlarını tespit ederek bunlarla mücadele yollarını olabilecek en erken dönemde belirleyebilmek ve gerekiyorsa mevcut ya da yeni araçlarla etkin müdahale edebilmek hedeflenmektedir.	Haziran 2021
Hızlı Tüketim Malları Perakende Sektörü	Hızlı Tüketim Malları Perakendeciliğine yönelik sektör incelemesinde, bu pazarda yapısal ve rekabetçi sorunlar olup olmadığı incelenmekte, özellikle tedarikçilerin zincir marketlerle olan ilişkilerindeki sorunlar ele alınmakta, pazarın daha rekabetçi olması adına yapılabilecek düzenlemeler değerlendirilmektedir.	Eylül 2021
Yaş Meyve ve Sebze	Başta yaş meyve ve sebze pazarı olmak üzere tarımsal üretimde fiyat istikrarı ve yapısal sorunların değerlendirilmesine yönelik sektör incelemesinde, bu pazarlar özelinde tespitler yapılarak çözüm önerilerinin sunulması hedeflenmektedir.	Aralık 2021
Akaryakıt	Akaryakıt sektör incelemesi, akaryakıt sektöründeki mevcut veya olası piyasa aksaklıklarının tespit edilmesine ve bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesine duyulan ihtiyaçtan ötürü yürütülmektedir. Söz konusu sektör incelemesi ile akaryakıt piyasasının tüm aşamalarının yapısı ile işleyişinin ve piyasadaki rekabet sorunlarının neler olduğunun anlaşılması ve bu çerçevede anılan piyasada etkin rekabetin tesisi için proaktif bir yaklaşımla atılabilecek adımlara ilişkin öneriler getirilmesi hedeflenmektedir.	Aralık 2021
Finansal Teknolojiler	Son yıllarda finans sektöründe gözlemlenen teknoloji odaklı radikal dönüşüm rekabet otoritelerinin de çeşitli inisiyatifler almasını ve finansal teknolojiler (FinTek) alanındaki yeniliklere uyum sağlamasını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda yürütülen FinTek sektör incelemesinde, ülkemiz açısından finans sektöründe yaşanan teknolojik değişimin en somut çıktılarının görüldüğü ödeme hizmetleri pazarı öncelikli inceleme konusunu oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında ülkemiz FinTek ekosisteminin mevcut durumunu anlamak ve ekosistemin geleceğine yönelik öngörü sağlamak adına bankalardan ödeme kuruluşlarına, elektronik para kuruluşlarından teknoloji şirketlerine kadar geniş bir paydaş grubunun görüşlerine başvurulması ve bu kapsamda farklı bakış açılarının değerlendirilmesi planlanmaktadır.	Aralık 2021

3.11.2. Rekabet Hukukunun ve Kurumun İşlevlerinin Tanıtılmasına Yönelik Etkinlikler

Çeşitli bakanlıklardan, üniversitelerden ve diğer kurumlardan gelen yazılar doğrudan ya da ilgili birimlere yönlendirilmek suretiyle cevaplandırılmış, birimlerin çeviri/tercüme ihtiyaçları imkânlar nispetinde karşılanmıştır. Bilgi ve tecrübe paylaşımının sağlanması amacıyla; Hacettepe Üniversitesi, Hacettepe Ekonomi Topluluğu'nun "Kariyer Günleri Etkinliği" kapsamında düzenlediği "Kamu Sektörü Tanıtım Günleri"ne ve Selçuk Üniversitesi Kariyer Topluluğu'nun düzenlediği etkinliğin "Rekabet Hukuku nedir?", "Rekabet Hukukundaki Yeni Düzenleme Neler Getirmektedir?" ve "Rekabet Kurumundaki Kariyer Fırsatları Nelerdir?" başlıklı konularına katılım sağlanmıştır.

Ülkemizde rekabet hukuku farkındalığına ve bilgi birikimine katkı sağlamak, Rekabet Kurumunun uygulamakla görevli olduğu

mevzuat ve anılan mevzuatın uygulanması çerçevesinde alınan kararlar gibi konularda farklı kitlelere bilgi vermek amaçlarıyla etkinlikler düzenlenmektedir.

Ayrıca kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri tarafından düzenlenen ve Kurumun faaliyet alanını ilgilendiren toplantılara katılım sağlanmıştır. Bu çerçevede, Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) tarafından 12-15 Mart 2020 tarihlerinde Antalya'da 16. Uluslararası Kongre ve Sergisi kapsamında yapılan "Buğday ve Un: Üretim, Ticaret ve Sürdürülebilirlik" konulu toplantıya Kurumumuzu temsilen Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi Başkanı Recep GÜNDÜZ panelist olarak katılmıştır.

3.11.3. Düzenlenen Sempozyum, Konferans, Panel ve Toplantılar

Kurumumuz tarafından 2020 yılında düzenlenen sempozyum, konferans, panel ve toplantılara Tablo 11'de yer verilmektedir.

Tablo 11: Düzenlenen Sempozyum, Konferans, Panel ve Toplantılar

Tarih / Yer	İlgili Kurum / Kişi	Etkinlik
9-10 Mart 2020 İSTANBUL	Rekabet Kurumu ile UNCTAD katılımıyla	ICF
02 Haziran 2020 ANKARA	Rekabet Kurumu ile UNCTAD ve OECD katılımıyla	ICF Webinar
05-09 Ekim 2020 ANKARA	Rekabet Kurumu ile SESRIC katkılarıyla	Tunus Rekabet Konseyi uzman/uzman yardımcılarına "Rekabet Hukuku ve Politikası" eğitimi
15-16 Aralık 2020 İSTANBUL	Rekabet Kurumu	ICF Yıllık Webinar

ICF ÇALIŞTAYI

ICF'in 2020 yılı içerisindeki ilk faaliyeti Çalıştay olarak 9-10 Mart tarihinde 19 ülkenin rekabet kurumlarından gelen uzman ve orta seviye düzeyinde temsilcinin katılımıyla İstanbul'da düzenlendi. İki gün süren Çalıştayın ilk gününde "Dijital Platformlarda Rekabet", "Dijital Platformlarda Pazar Tanımı" ve "Dijital Platformlarda Tüketici Zarar Teorisi" konulu; ikinci gününde ise "Sınır Aşan Dosyaların Yürütülmesi" konulu paneller düzenlendi.

ICF WEBİNARI

ICF'in 2020 yılı içerisindeki ikinci faaliyeti 2 Haziran 2020 tarihinde webinar olarak düzenlendi. IV. Denetim ve Uygulama Dairesi Başkanı Recep GÜNDÜZ'ün moderatörlüğünde gerçekleşen webinara UNCTAD Rekabet ve Tüketici Komitesi Uzmanı Ebru GÖKÇE DESSEMOND ile OECD Temsilcisi Antonio CAPOBIANCO'nun yanı sıra George Washington Üniversitesi Hukuk Fakültesi Profesörü William KOVACIC ile Rusya, Arnavutluk, Tunus, Özbekistan ve Yunanistan Rekabet Otoritelerinden konuşmacılar yer aldı.

ICF YILLIK WEBİNARI

ICF'in 2020 yılı içerisindeki üçüncü toplantısı 15-16 Aralık 2020 tarihlerinde çevrim içi olarak yapıldı. Toplantı Ticaret Bakanı Ruhsar PEKCAN ve Rekabet Kurumu Başkanı Birol KÜLE'nin açılış konuşmalarıyla başladı. Toplantıda "Dijital Pazarlardaki Rekabet Sorunları", "Covid-19 Döneminde Rekabet Hukuku Uygulamaları" ve "İşgücü Piyasalarındaki Rekabet Sorunları" konuları tartışıldı. Tartışmalar diğer ülke rekabet otoritelerinin üst düzey temsilcileri, akademisyenler ile UNCTAD ve OECD gibi uluslararası kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

15 ARALIK

Toplantının ana tema konuşması Columbia Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi Lina KHAN tarafından yapıldı.

16 ARALIK

Toplantının ikinci gününde "Covid-19 Döneminde Rekabet Hukuku Uygulaması" ve "Emek Piyasalarında Rekabet Sorunları" başlıklı iki oturum düzenlendi. Rekabet Kurumu Başkan Yardımcısı Faik Metin TİRYAKI'nın moderatörlüğünde gerçekleşen ilk oturuma Rekabet Kurulu Üyesi Ayşe ERGEZEN, UNCTAD Rekabet ve Tüketici Komitesi Uzmanı Ebru GÖKÇE DESSEMOND, Özbekistan Anti-tekel Komitesi Başkan Vekili Farrukh KARABAYEV, TÜBİSAD Başkanı Kübra Erman KARACA ve Kosova Rekabet Otoritesi Başkanı Valon PRESTRESHI katıldı.

UNCTAD Rekabet ve Tüketici Bölümü Uzmanı Ebru GÖKÇE DESSEMOND'un moderatörlüğünde gerçekleşen ikinci oturuma OECD 2 Nolu Çalışma Grubu Başkanı Alberto HEIMLER, Utah Üniversitesi Asistan Profesörü Marshall STEINBAUM ve Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi Başkanı Meltem BAĞIŞ AKKAYA konuşmacı olarak katıldı.

3.12. Yayınlar

3.12.1. Rekabet Dergisi

Yayın hayatına 2000 yılında başlayan Rekabet Dergisi, Rekabet Kurumu tarafından altı ayda bir yayımlanan hakemli bir dergidir. 2020 yılında SOBİAD ulusal indeksi tarafından dizinlenmeye başlayan Rekabet

Dergisi'nde, rekabet hukuku, politikası ve sanayi iktisadı alanlarında Türkçe ve İngilizce özgün makaleler yer almaktadır. Rekabet Dergisi'nin 2020 yılında yayımlanan 2019 Aralık sayısında dört makaleye yer verilmiştir.

Rekabet Dergisi'nde yayımlanmak üzere rekabetergisi@rekabet.gov.tr adresine gönderilen yazılar, makale yazım kuralları bakımından yapılan değerlendirmenin ardından, konu hakkında uzman iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Rekabet Dergisi'nde yayımlanacak her bir makale karşılığında yazarına telif ücreti ödenmekte ve ayrıca 10 adet dergi yazara ücretsiz olarak gönderilmektedir.

3.12.2. Rekabet Bülteni

Rekabet hukuku alanındaki güncel gelişmeleri takipçileriyle paylaşmayı hedefleyen Rekabet Bülteni'nde, Rekabet Kurulunun almış

olduğu önemli kararlar, dünyada rekabet hukukunda yaşanan gelişmeler ile diğer rekabet otoriteleri tarafından alınan kararlar, ülkemiz mahkemelerince Rekabet Kurulunun almış olduğu kararlar hakkında verilen kararlar ve rekabet iktisadı alanındaki güncel çalışmalar yer almaktadır.

Rekabet Bülteni her yıl Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında Türkçe ve İngilizce yayımlanmaktadır. Böylelikle Bülten sadece Türkçe bilen okuyucular tarafından değil, dünyanın diğer ülkelerinde yaşayan ve Türkiye'deki rekabet hukuku uygulamasına ilgi duyan kişiler tarafından da takip edilebilmektedir.

3.13. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler

Kurum tarafından rekabet savunuculuğu kapsamında yürütülen faaliyetlerin bir diğeri ise kamu kurum ve kuruluşlarına görüş verilmesidir. Bu kapsamdaki görüşler ilgili kurum ya da kuruluş tarafından hazırlanan taslak mevzuata yönelik olabileceği gibi kamu kurum ve kuruluşlarının diğer faaliyetlerine de ilişkin olabilmektedir. 2020 yılında Kurum tarafından kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görüşlere ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 12: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler

Görüşün Konusu	Görüşün Adedi
Taslak Mevzuat	7
Diğer Faaliyetler	3
TOPLAM	10

3.14. Stratejik Plan Performans İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Stratejik Plan performans izleme ve değerlendirme çalışmaları, 5018 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmektedir.

2019-2023 dönemi için hazırlanan Stratejik Plan'da Kurumun amaçlarının ve hedeflerinin belirlenmesinde toplam dört eksen esas alınmıştır. Bu eksenler; sırasıyla rekabet hukukunun uygulanması, rekabet savunuculuğu, politika geliştirme ve kurumsal kapasite olarak tanımlanmıştır. Belirlenen bu dört eksenle Plan dönemi boyunca yapılması planlanan açılımlar ve bu açılımları hayata geçirecek amaçlar ve hedefler belirlenmiştir (bkz. Bölüm 2.1. Amaçlar ve Hedefler).

İzleme ve değerlendirme süreci ile kurumsal öğrenme ve buna bağlı olarak faaliyetlerin sürekli olarak iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Stratejik Plan'da belirlenen kurumsal amaçlara ve hedeflere ulaşılma derecesinin belirli aralıklarla izlenmesi ve değerlendirilmesi Plan'ın başarısı için önemli bir role sahiptir. Kamu kurumlarına buldukları dinamik ekosistemin içinde sorunlarına daha iyi ve akılcı çözümler bulmaları için bir yol haritası niteliğinde bulunan stratejik planlar, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda elde edilen bilgiler kullanılarak gözden geçirilir. Bir stratejik planın izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması gerek ilgili planın başarılı olarak uygulanması gerekse hesap verme sorumluluğu ilkesine uygunluk bakımından vazgeçilmez bir husustur.

İzleme, amaçlara ve hedeflere göre kaydedilen ilerlemeyi takip etmek amacıyla uygulama öncesi ve uygulama sırasında sürekli ve sistematik olarak nicel ve nitel verilerin toplandığı ve analiz edildiği tekrarlı bir süreçtir. Performans göstergeleri aracılığıyla amaçların ve hedeflerin gerçekleşme sonuçları belirli bir sıklıkla izlenir ve belirlenen dönemler itibarıyla raporlanarak yöneticilerin değerlendirmesine sunulur. Rekabet Kurumunun da dikkatle yürüttüğü izleme faaliyeti, Kuruma Stratejik Plan dâhilinde çizilen rotada ilerleyip ilerlemediği hakkında bir değerlendirme yapma imkânı sağlamaktadır. Değerlendirme ise stratejik plan bakımından devam eden ya da tamamlanmış faaliyetlerin amaçlara ve hedeflere ulaşmayı ne ölçüde sağladığı ve karar alma sürecine ne ölçüde katkıda bulunduğunu belirlemek amacıyla yapılan ayrıntılı bir incelemedir. Bu amaçla, belirli aralıklarla izlenen stratejik planlar, yapılan değerlendirmenin ardından, gerekli durumlarda revize edilebilmektedir.

Bu bağlamda, Rekabet Kurumu tarafından 2019-2023 Stratejik Planı kapsamında 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin olarak stratejik eksenler kapsamında belirlenmiş olan amaçlar ve hedefler esas alınarak bütüncül bir değerlendirme yapılmıştır. 2020 izleme ve değerlendirme döneminde, Stratejik Plan'daki her bir eksen altında yer alan amaçlarla ilişkili hedefler bakımından Rekabet Kurumunun performans değeri pandemi döneminin olumsuz etkilerine rağmen %100 olarak gerçekleşmiştir.

3.15. Diğer Faaliyetler

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden ilişkili Bakanlığımız olan Ticaret Bakanlığı kanalıyla 2020 yılında gelen toplam 13 adet yazılı soru önergesine ya doğrudan ya da ilgili birimlerle koordinasyon halinde cevap verilmiştir.

Rekabet Kurumunun vizyon ve misyonunun sosyal medya kanalları aracılığıyla vatandaşlara duyurulması kapsamında Youtube kanalında aşağıdaki konularda videolar yayınlanmıştır.

- Rekabet İyidir, Tekelleşmeyi Engeller Rekabet Kurumu Bu Ortamı Korur
- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki Değişiklikler
- Rekabet Kurulunun Google Hakkında Kararları
- Rekabet Kurulu Kararlarının Gündelik Hayatımıza Etkileri

- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki Değişiklikler (Birleşme veya Devralma İşlemleri)
- Rekabet Kurumunun Misyonu
- Dikey Anlaşmaların Rekabet Hukuku Kapsamında Ele Alınışı
- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki değişiklikler (Muafiyet ve Yerinde İnceleme)
- Etkinliklere ilişkin yayınlar

Kurumumuzca UNCTAD'ın katılımı ve TİKA işbirliğinde 2019 yılında gerçekleştirilen "Dijitalleşme ve Uluslararası İş Birliği" konulu İstanbul Rekabet Forumu (ICF) etkinliğine ilişkin konuşma ve sunumların deşifreleri ve tercümeleri Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi personeli tarafından yapılmış ve iki dilde Kurum yayını olarak basımı gerçekleştirilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME

4. GENEL DEĞERLENDİRME

Rekabet Kurumunun 2020 yılı faaliyetleri incelendiğinde, ilgili yılda toplam 319 adet dosyanın sonuçlandırıldığı görülmektedir. 2019 yılında karara bağlanan dosya sayısının toplam 312 olduğu dikkate alındığında, 2020 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısının bir önceki yıla göre yaklaşık %2 oranında arttığı, bu çerçevede, Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinin Kurumumuzun asli faaliyetlerinde herhangi bir düşüşe yol açmadığı ifade edilebilecektir.

2020 yılında Kurul tarafından sonuçlandırılmış olan 319 adet dosyanın konuları itibarıyla dağılımı incelendiğinde, bu dosyalardan 65 adedinin rekabet ihlallerine, 34 adedinin muafiyet/menfi tespit başvurularına, 220 adedinin ise birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu dağılım 2019 yılı ile karşılaştırmalı olarak ele alındığında rekabet ihlali dosyalarının sayısının 69'dan 65'e, menfi tespit/muafiyet dosyalarının sayısının 35'ten 34'e gerilediği, birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin dosya sayısının ise 208'den 220'ye çıktığı görülmektedir. Bu çerçevede, 2020 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısında önceki yıla kıyasla gözlenen yedi dosyalık artışın temel olarak birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin dosyaların sayısındaki artıştan kaynaklandığı ifade edilebilecektir.

2020 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak yürütülen önaraştırma veya soruşturma süreçleri sonunda nihai karara bağlanan dosya sayısı 65 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında rekabet ihlali incelemelerine en çok konu olan sektörler lojistik, depolama ve posta, kimya ve madencilik, makine endüstrisi, in-

saat, otomotiv ve taşıtlar sektörleri olmuştur. Bu beş ana sektörün Rekabet Kurulunun 2020 yılında karara bağladığı rekabet ihlali dosyaları içindeki payı yaklaşık %54'tür.

2020 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak karara bağlanan 65 adet dosyanın sekiz adedi re'sen incelenmiştir. Diğer bir ifadeyle, 2020 yılında karara bağlanan rekabet ihlali dosyalarının yaklaşık %15'i re'sen incelenen dosyalardan oluşmaktadır. Re'sen incelenen rekabet ihlali dosyalarının tamamı Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkindir. 2020 yılında re'sen başlatılan rekabet ihlali dosyalarının tüm rekabet ihlali dosyalarının içindeki payı göz önünde bulundurulduğunda Kurulun önalıcı (proaktif) yaklaşımını önceki yıla benzer şekilde sürdürdüğü ifade edilebilecektir.

2020 yılında karara bağlanan rekabet ihlali dosyalarının ilgili oldukları Kanun maddeleri itibarıyla dağılımı incelendiğinde; bunların 36 adedinin Kanun'un 4. maddesinin, 22 adedinin Kanun'un 6. maddesinin, yedi adedinin Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olduğu görülmektedir. Bu çerçevede 2020 yılında da, geçmiş beş yıllık dönemde olduğu gibi, Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren dosyaların rekabet ihlali dosyaları içindeki payının Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren dosyaların payına kıyasla daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren toplam 43 adet dosyanın ise 31 adedi yatay anlaşmalara, 10 adedi dikey anlaşmalara ilişkindir. İki adet dosyada ise hem yatay hem de dikey anlaşmalar konu edilmiştir.

Rekabet Kurulunun rekabet ihlali dosyalarına ilişkin olarak aldığı kararlara bakıldığında, 65 adet karardan 36 adedinin önaraştırma, 29 adedinin ise soruşturma sonucunda alın-

diği görülmektedir. Soruşturma sonucunda alınan kararların 10 adedinde dosya konusu iddialar reddedilmiş olup, 16 adedinde ise teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına hükmedilmiştir.

2020 yılında Rekabet Kurulu tarafından sonuçlandırılan toplam 34 adet muafiyet/menfi tespit başvurusu, 2019 yılındaki 35 başvuru ile karşılaştırıldığında, karara bağlanan menfi tespit/muafiyet dosyası sayısında önemli bir değişiklik olmadığını ifade etmek mümkündür. 2020 yılında neticelendirilen başvurulardan yalnızca üçünün menfi tespit kararıyla sonuçlandığı anlaşılmaktadır. Anılan yılda sonuçlandırılan 31 muafiyet başvurusundan ise 16 adedi başvuruya konu olan anlaşmanın grup muafiyetinden ve/veya bireysel muafiyetten yararlandığı yönündeki Kurul kararıyla sonuçlandırılmıştır. Yedi başvuru koşullu muafiyet kararı ile sonuçlandırılırken, yedi başvuru ise muafiyet tanınmayacağı yönündeki değerlendirme ile nihayete ermiştir. Muafiyet/menfi tespit dosyalarının sektörler göre dağılımına bakıldığında, banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri sektörü ile sağlık hizmetleri sektörünün başı çektiği, menfi tespit/muafiyet incelemelerinin yaklaşık %47 oranındaki kısmının bu iki sektörde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

2020 yılında 220 adet birleşme ve devralma başvurusu karara bağlanmış olup bu veri, 2019 yılına kıyasla, sonuçlandırılan dosyaların sayısında yaklaşık %6 oranında bir artış gerçekleştiğine işaret etmektedir. Anılan 220 başvurunun yaklaşık %68'i devralma işlemlerini, yaklaşık %28'i ortak girişim kurulmasına dair işlemleri, yaklaşık %4'ü ise birleşme işlemlerini içermiştir. Bu çerçevede, Kurul kararına konu olan birleşme ve devralma işlemlerinin niteliğine ilişkin dağılımın son beş yıllık dönemde önemli bir değişiklik

göstermediği ifade edilebilecektir. Anılan başvuruların sektörler dağılımı incelendiğinde ise; kimya ve madencilik; otomotiv ve taşıtlar; makine endüstrisi; banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri ile alt-yapı hizmetleri sektörlerinin en çok birleşme devralma işlemine konu olan sektörler olduğu, bu beş sektörün başvurular içindeki toplam payının yaklaşık %58 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Kurul kararlarının sonuçlarına bakıldığında 190 işleme koşulsuz izin verildiği, bir işleme koşullu izin verildiği, bir işlemin ise reddedildiği anlaşılmaktadır. 28 işlem ise kapsam dışı ya da eşik altı olarak değerlendirilmiştir.

2020 yılı içerisinde neticelendirilen dosyalar bağlamında teşebbüslere rekabet ihlalinde buldukları tespitiyle Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca toplam 1.964.045.143 TL idari para cezası verilmiştir. Teşebbüslere verilen bu para cezasının 1.656.837.739 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 4. maddesinin ihlali nedeniyle, 307.207.404 TL tutarındaki kısmı ise Kanun'un 6. maddesinin ihlali nedeniyle verilmiştir. Buna ilaveten 2020 yılında yerinde incelemede yanlış ya da yanıltıcı bilgi verilmesi nedeniyle Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 61.468.770 TL ve yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle 2.550.980 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 16. maddesinin ilk fıkrasının (d) bendi uyarınca olmak üzere toplam 64.019.750 TL idari para cezası verilmiştir.

2020 yılında rekabet hukuku kurallarının ihlali nedeniyle Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen cezaların sektörel dağılımı incelendiğinde; kimya ve madencilik sektörünün 1.524,09 milyon TL idari para cezası en yüksek para cezası uygulanan sektör olduğu görülmektedir. Bunu 295,06 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan

bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörü izlemektedir. Bu iki sektöre yönelik idari para cezası toplamı, 2020 yılında rekabet ihlallerine yönelik olarak verilen para cezası toplamının yaklaşık %93'ünü teşkil etmektedir. Bu sektörlerin ardından 73,54 milyon TL tutarındaki ceza ile lojistik, depolama ve posta sektörü ile 34,37 milyon TL tutarındaki ceza ile banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri sektörü gelmektedir.

2020 yılında, mesleki konulara ilişkin Kurul kararlarına karşı açılmış olan davalardan toplam 155 adet dava neticelenmiştir. Bu davalardan 124'ü, bir diğer deyişle %80'i Kurum lehine sonuçlanmış bulunmaktadır.

2020 yılında, 7246 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan değişiklikte; muafiyet rejiminde belirlilik artırılmış, birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesinde "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testine geçilmiş, yapısal tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetkiler açıklığa kavuşturulmuş, yerinde inceleme yetkilerinin hukuki altyapısı daha da güçlendirilmiş, kurumsal kaynakların daha etkin kullanılabilmesi amacıyla rekabeti hissedilir ölçüde kısıtlamayan uygulamalara yönelik değerlendirme kriterleri netleştirilmiş, taahhüt ve uzlaşma müesseseleri hayata geçirilmiştir.

Rekabet savunuculuğu faaliyetleri kapsamında, 2020 yılı sonu itibarıyla, "çevrim içi pazaryeri", "hızlı tüketim malları perakende sektörü", "yaş meyve ve sebze", "akaryakıt" ve "finansal teknolojiler" piyasalarına yönelik sektör incelemeleri devam etmektedir. Söz konusu incelemeler ilgili alanlardaki rekabet

sorunlarının tespit edilmesi ve rekabetçi işleyişi tesis edecek önalcı (proaktif) çözüm yollarının tespiti bakımından önem arz etmektedir.

Rekabet savunuculuğu faaliyetlerinin önemli bir ayağını da rekabet hukukunun ve Kurumun işlevlerinin tanıtılmasına yönelik etkinlikler oluşturmaktadır. Kurumumuz bu çerçevede, 2020 yılında Covid-19 salgını sebebiyle çevrim içi olarak çeşitli kamu kurumlarının hizmet içi eğitim programlarına destek vermiş, diğer kamu kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin işbirliğiyle çeşitli eğitim programları ve toplantılar düzenlemiştir.

Rekabet savunuculuğu kapsamında icra edilen faaliyetlerden biri de kamu kurum ve kuruluşlarına görüş gönderilmesidir. Bu görüşler, temelde, yürürlüğe girecek mevzuatın ya da ilgili kurum veya kuruluş tarafından hayata geçirilecek bir uygulamanın rekabetçi bakış açısıyla incelenmesi ve mümkün olduğu ölçüde o mevzuat metnine ya da uygulamaya rekabetçi bakış açısının dâhil edilmesi amacıyla hizmet etmektedir. Bu çerçevede 2020 yılında Kurumumuz tarafından çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına yedi adedi taslak mevzuata, üç adedi ise ilgili kurum ve kuruluşların diğer faaliyetlerine ilişkin olmak üzere toplam 10 adet görüş gönderilmiştir.

2020 yılında ekonomik analiz ve araştırma faaliyetleri bu alandaki kurumsal kapasite artışı ile hız kazanmış; gübre, liman işletmeciliği, kimyasal ürünler, buğday unu, dayanıklı tüketim malları ve kaynak sektörlerinde yürütülen sekiz soruşturma kapsamında yapılan ekonometrik analizler ile söz konusu dosyaların değerlendirmelerine önemli katkılar sağlanmıştır. Ekonomik analiz ve araştırma faaliyetleri kapsamında ayrıca 2020

yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu ve 2019 ve 2020 yıllarını kapsayan dönem bakımından Rekabet Kurumu faaliyetlerinin tüketici refahına etkisinin tespitine yönelik olarak Etki Analizi Raporu hazırlanmıştır. 2020 yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu'na göre Rekabet Kurumu tarafından 2020 yılında incelemeye konu olan 220 işlem, son bildirim tarihinden itibaren ortalama 18 gün sonra nihai karara bağlanmıştır. Etki Analizi Raporu'nda OECD varsayımlarına dayanılarak yapılan hesaplamalara göre, Kurumun 2019-2020 yıllarında yürütmüş olduğu faaliyetleri sonucunda tüketicilere sağlanan fayda, Aralık 2020 fiyatları ile yıllık ortalama 5,27 milyar TL; toplamda ise 10,55 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kurum, 2020 yılında da önceki yıllarda olduğu gibi uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine önem vermiştir. Bu çerçevede, Avrupa Birliği, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Ticaret Kalkınma Konferansı, Uluslararası Rekabet Ağı, İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi toplantıları olmak üzere çeşitli çok taraflı toplantılara, uluslararası konferanslara ve uluslararası eğitim seminerlerine çevrim içi iletişim yollarıyla pandemi sürecinde de katılım sağlanmıştır. Kurum ayrıca İstanbul Rekabet Forumu'nun çeşitli toplantılarına yüz yüze ve çevrim içi olarak ev sahipliği yapmıştır.

Kurum eğitim faaliyetleri kapsamında ise, hem 2020 yılında göreve başlayan uzman yardımcılarının eğitim faaliyetlerine hem de diğer meslek personelinin eğitim faaliyetlerine yönelik çalışmalarını sürdürmüştür. Yine eğitim faaliyetleri kapsamında, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından koordine edilen ve Bakanlıklar ile

bağlı, ilgili, ilişkili, koordine kurum/kuruluşlar ve özel sektörden gönüllü işverenlerin paydaşlığı ile yürütülen "Staj Seferberliği" programı çerçevesinde ilk staj programına dört üniversite öğrencisi katılmıştır.

Kurumumuz ayrıca Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından desteklenen Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi tarafından 2020 yılı içerisinde düzenlenen "Siber Güvenlik Haftası" etkinliğinde, "Kamuda yerli siber güvenlik ürünlerinin kullanımının yaygınlaşmasına ve milli bir siber güvenlik ekosisteminin oluşturulmasına" yaptıkları katkılardan dolayı ödüle layık görülmüştür.

Sonuç olarak 2020 yılında, tüm dünyada ve ülkemizde derin etkilere yol açan pandemi koşullarına rağmen, Rekabet Kurumu, başlıca görevi olan rekabet hukuku kurallarının uygulanması açısından tüm fonksiyonlarını ara vermeden yerine getirmeye devam etmiş, rekabet savunuculuğu faaliyetlerini aksatmadan yürütmüş, söz konusu şartlar altında oldukça yoğun ve verimli bir yıl geçirmiştir. Bunun yanı sıra 2020 yılında da kurumsal kapasitenin geliştirilmesi öncelikli hedeflerden biri olmaya devam etmiş, geçmiş tecrübelerden yola çıkılarak gelecekteki uygulamalarda daha iyi sonuçlar elde edilmesini teminen kurumsal bir öz değerlendirme yapılmasına önem verilmiştir. Önceki yıllarda olduğu gibi, 2020 yılında da ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler, ilgili literatür ve diğer ülke uygulamaları yakından izlenmeye devam edilmiştir. Bu tür çalışmalardan elde edilen birikimler ve 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan çerçevesinde, Rekabet Kurumu, önümüzdeki dönemde de misyonunu en iyi şekilde gerçekleştirmek ve vizyonuna ulaşmak adına faaliyetlerine devam edecektir.

5. KURUMSAL KABİLİYETİN ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İçsel ve Dışsal Analiz

Kurum içinde bulunduğu siyasi ve iktisadi ortam gibi dışsal; örgütsel yapı, insan kaynağı, kurum kültürü gibi içsel etkenlerin merkezinde kendisine yasayla verilen görev ve sorumlulukları yerine getirmeye çalışmaktadır. Kurumsal iç çevredeki güçlü ve geliştirmeye açık yanlar ile dış çevredeki dönemsel fırsat ve tehditler aşağıda sunulmaktadır.

5.1. Güçlü Yanlar

- Kuruma duyulan yüksek güven
- Mesleki uzmanlık ve raportör bağımsızlığı
- Nitelikli insan kaynağı havuzu
- Mesleki aidiyet hissi

5.2. Geliştirmeye Açık Yanlar

- Delil elde etme yetkilerinin yetersizliği
- Ekonomik analiz kapasitesinin geliştirilmesi ihtiyacı
- Yeterince önalıcı (proaktif) olunmaması

5.3. Fırsatlar

- Üst politika belgelerinde “rekabet”e yapılan vurgu
- Rekabetin gerekliliğine ilişkin genel farkındalığın artması
- Dünyada rekabet hukuku uygulamalarının yaygınlaşması
- Ekonomik büyümenin sürmesi

5.4. Tehditler

- Teknolojik gelişmelerle birlikte rekabet ihlallerinin gizlenmesinin kolaylaşması
- Diğer mevzuatta yer alan rekabete aykırı hükümler
- Piyasalarda yoğunlaşmanın artması
- Mal ve hizmet piyasalarında fiyatlar genel düzeyinde yaşanan artışlar
- Kamuoyunda Kurumun misyonunun doğru bilinmemesi

6. ÖNERİLER ve TEDBİRLER

2019 yılında yayımlanan 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan ile geçmiş kurumsal tecrübelerin, uluslararası alanda yaşanan gelişmelere yönelik değerlendirmelerin ve gelişen teknolojiyle ve artan dijitalleşmeyle birlikte piyasalarda ve iş yapma biçimlerinde ortaya çıkan değişimlere ilişkin farkındalığın yol göstericiliğinde Kurumun misyonu ve vizyonu yeniden belirlenmiştir.

Belirlenen misyonu ve vizyonu gerçekleştirmek adına rekabet hukukunun uygulanması, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme olmak üzere üç temel eksenle yeni amaçlar ve hedefler ortaya konmuştur. Bu amaçlara ve hedeflere ulaşılmasını sağlayacak temel kaynak olan kurumsal kapasite ise ayrı bir eksen olarak belirlenmiş ve diğer eksenleri tamamlayıcı olacak şekilde çeşitli amaçlara ve hedeflere konu edilmiştir. 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan'da yer alan amaçlar ve hedefler çerçevesinde hazırlanan 2020 yılı İzleme ve Değerlendirme Raporu'na göre Kurumun 2020 döneminde performans değeri, pandemi sürecinin olumsuz etkilerine rağmen %100 olarak gerçekleşmiştir.

Bu bağlamda Kurum, önümüzdeki dönemde öncelikli olarak 4054 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin gerekli ikincil düzenlemelerle hayata geçirilmesi için tüm gayretiyle çalışmalarına devam edecektir. Zira bu değişikliklerin tam olarak gerçekleştirilmesi, Kurumun delil elde etme imkânlarını geliştirecek, uluslararası alandaki gelişmelere uyumu kolaylaştıracak ve değişen piyasalara zamanında ve doğru şekilde müdahale edilmesine olanak sağlayacak, bu suretle de rekabet hukuku uygulamalarının etkinliğini artıracaktır.

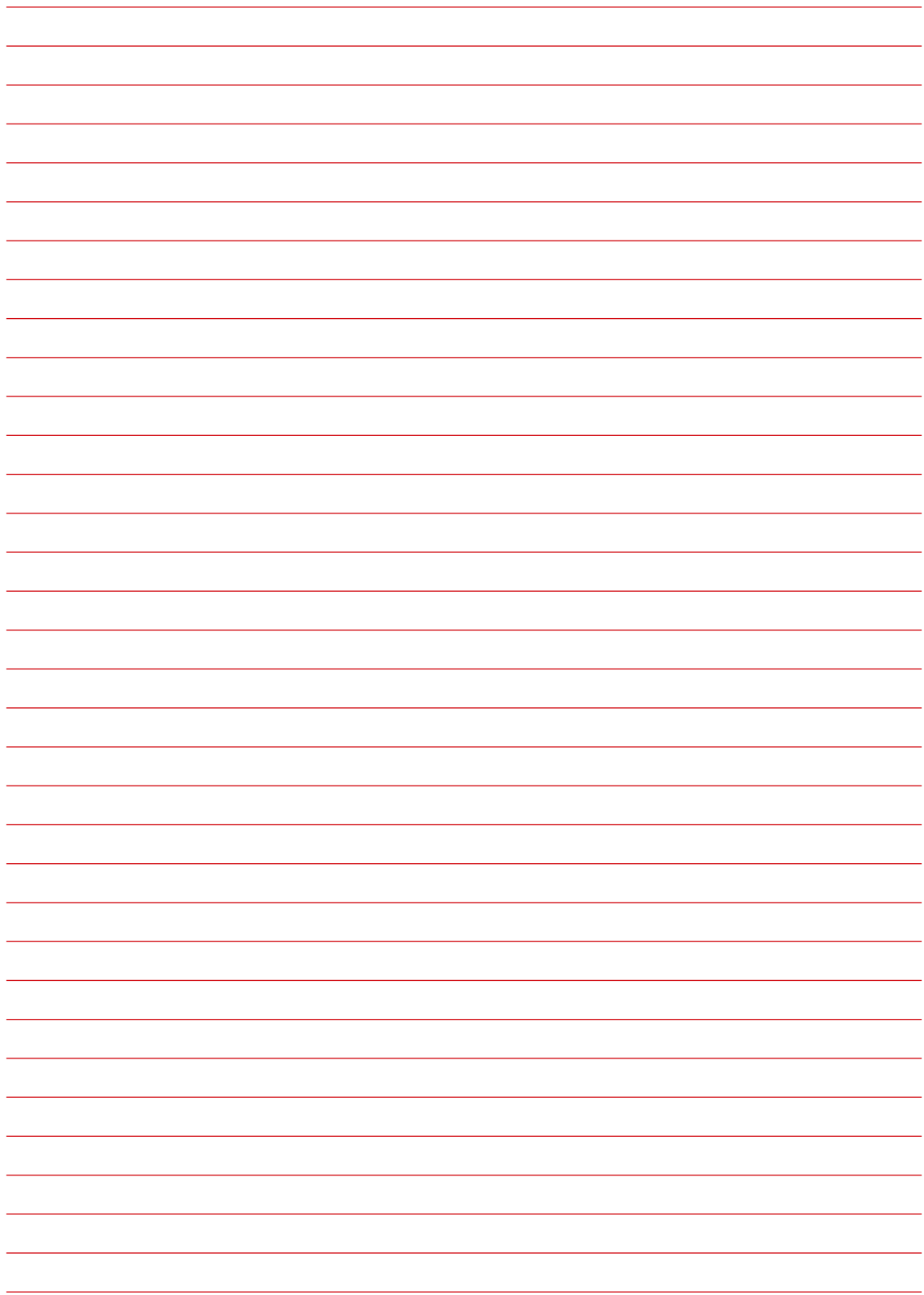
Bilindiği üzere, rekabet savunuculuğu kapsamında gerçekleştirilen Kurumun ve rekabet hukukunun bireyler, kurumlar ve sektörler düzeyinde bilinmesi, benimsenmesi ve bu durumun paydaşların davranışlarına yansıtılması faaliyetleri de nihai olarak ülkemizde rekabetçi piyasaların gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Gelecekte Kurumun çalışmaları içerisinde paya sahip olacak diğer bir alan ise Kurum kaynaklarının doğru alanlara yönlendirilmesini sağlayacak politikalar geliştirilmesidir. Bu noktada piyasa aksaklığı bulunan ve/veya rekabet ihlali potansiyeli yüksek olan piyasaların belirlenmesi öncelikli öneme sahiptir. Bu nedenle Kurum, gerek sürdürmekte olduğu, gerekse yeni başlatacağı sektör incelemeleri aracılığıyla, önümüzdeki dönemde bahse konu öncelikli alanları tespit etmeye yönelik çalışmalarına devam edecektir.

Son olarak, Kurum, belirlenen amaçların ve hedeflerin istendiği düzeyde gerçekleştirilmesinin ancak yeterli kurumsal kapasiteye sahip olunmasıyla ve bu kapasitenin sürekli olarak yeni ihtiyaçlara cevap verecek şekilde geliştirilmesiyle mümkün olacağını bilincindedir. Bu çerçevede, insan kaynağının yurt içi ve yurt dışı eğitim programları, seminerler ve konferanslarla bilgi, yetenek ve kapasite merkezli olarak sürekli geliştirilmesi yönünde çalışmalara ve etkinliklere devam edilecektir.

Rekabet Kurumu, verdiği isabetli kararlarla, şeffaf ve katılımcı çalışma anlayışıyla ve nitelikli insan kaynağıyla kamuoyu nezdinde ilgili bütün paydaşların güvenini kazanmış bir kurum olarak bu konumunu gelecek yıllarda da sürdürmek ve ülkemizdeki rekabet hukuku uygulamalarını geliştirmek için azami gayreti sarf edecektir.

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9
Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA
Tel: (312) 291 44 44 - 291 40 00 • Faks: (312) 266 79 20
www.rekabet.gov.tr

